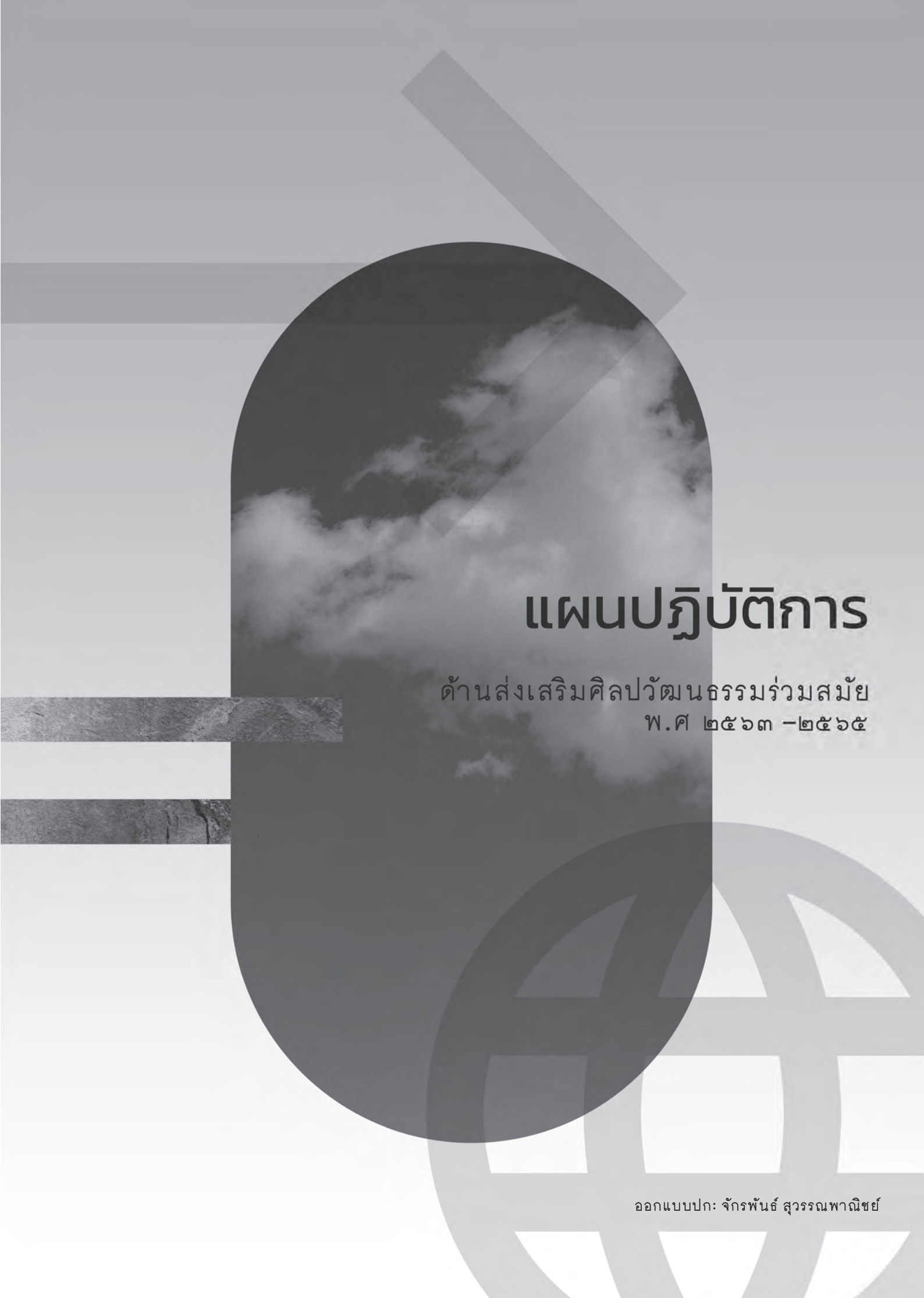

แผนปฏิบัติการ

ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

แผนปฏิบัติการ

ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ออกแบบปก: จักรพันธ์ สุวรรณพานิชย์

คำนำ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดว่าการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และวรรคสามของบทบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติและแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมามีประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒

ในการนี้ นโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ซึ่งเป็นแผนระดับ ๓ ตามการจำแนกระดับของแผนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้ใช้ชื่อ “แผนปฏิบัติการด้าน ... (พ.ศ. -)” กล่าวคือเป็นแผนที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านใดด้านหนึ่ง โดยการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนราชการ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และอื่น ๆ

กอปรกับ พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เสนอนโยบายเกี่ยวกับส่งเสริมและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมต่อคณะรัฐมนตรี และมาตรา ๑๒ (๑) ให้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อให้การส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติเสนอคณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบ

คณะกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จึงได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ และตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๕๒๕ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๐ ระบุว่าเมื่อแผนยุทธศาสตร์ชาติประกาศใช้แล้ว ให้กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาปรับปรุงนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

ต่อมาคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย กำหนดให้มีการทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ให้มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนทุกระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการทบทวนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทยให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ได้ดำเนินการเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยได้มีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	๙
๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)	๙
๒.๒ แผนระดับที่ ๒	๑๒
๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง	๒๒
ส่วนที่ ๓ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๒๓
๓.๑ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๒๓
๓.๒ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๔๓
๓.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัยฯ ไปดำเนินการ (หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป)	๖๗
ภาคผนวก	
ก. การจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๗๓
ข. นิยามศัพท์เฉพาะ	๗๖
ค. ชื่อย่อหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง	๗๙
ง. พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑	๘๑
จ. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	๙๑
ฉ. คำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๔๕/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๙๒
ช. บรรณานุกรม	๙๗
ซ. ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรี	๙๙

ส่วนที่

บทสรุปผู้บริหาร

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นมิติการสร้างสรรค์จากรากฐานทุนทางวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการแบบหรือแนวความคิดของสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบัน ให้เกิดการประยุกต์อย่างบูรณาการสอดคล้องสัมพันธ์และส่งผลต่อกันและกันระหว่างศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการนำมาต่อยอดผสมผสานกับเทคโนโลยี ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ นำไปสู่การยกระดับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ซึ่งเป็นแกนหลักของกระบวนการผลิตสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์ในสาขาต่าง ๆ ทั้ง ๙ สาขา ได้แก่ ทักษะศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี วรรณศิลป์ สถาปัตยกรรม มัณฑนศิลป์ เรขศิลป์ ภาพยนตร์ และออกแบบเครื่องแต่งกาย ที่เป็นการมุ่งส่งเสริมกิจกรรมหรือกระบวนการผลิตที่ใช้พื้นฐานทางด้านศิลปวัฒนธรรมต่อยอดร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป็นการเพิ่มมูลค่าทั้งในเชิงพาณิชย์และคุณค่าทางสังคม เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้ประเทศไทย มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และพัฒนาได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ซึ่งได้ทบทวนมาจากนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เป็นแผนระดับ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่ระบุสาระสำคัญในการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง จึงได้มีการกำหนดกรอบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในแต่ละด้าน และระบุการวัดผลสัมฤทธิ์ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในแผนนโยบายทุกระดับที่เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยได้กำหนดการวิเคราะห์และทบทวนความสอดคล้องกับนโยบายและแผนทุกระดับ ได้แก่ แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มีความสอดคล้อง ๓ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และได้มีการเชื่อมโยงไปยังเป้าหมายระดับประเด็นของแผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๔ ประเด็น คือ ประเด็นท่องเที่ยว ประเด็นพลังทางสังคม ประเด็นการต่างประเทศ และประเด็นการวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังกำหนดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนปฏิรูปประเทศ ในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ตลอดจนสอดคล้องกับเป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

จากการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และเพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทยสนับสนุนการบรรลุตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๑ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ดังนี้

วิสัยทัศน์ระยะ ๒๐ ปี : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับนานาชาติ พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ นำประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ เป็นไปตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ที่มุ่งส่งเสริมให้มีการนำศิลปะและวัฒนธรรมไทยเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาต่อยอด สอดคล้องตามวิสัยทัศน์การพัฒนาของประเทศ ให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในระยะเริ่มแรก (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) โดยทบทวนยุทธศาสตร์แนวทางและแผนงานโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อให้การส่งเสริมครอบคลุมทุกมิติ และได้รับการพัฒนาต่อยอดในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ตลอดจนถึงระดับนานาชาติ และมีการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นศูนย์บูรณาการการเรียนรู้และความร่วมมือ ในการพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งระบบ เพื่อต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

๒. พันธกิจ

- ๑) พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล
- ๒) ส่งเสริมพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ
- ๓) สนับสนุนการสร้างสรรคงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- ๔) บูรณาการความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศให้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยมีบทบาทในเวทีโลก

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ตระหนักถึงคุณค่างานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- ๒) เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการส่งเสริมครอบคลุมทุกมิติ และให้กลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาต่อยอดจากทุนทางวัฒนธรรมในทุกระดับ ทั้งระดับชุมชนท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ตลอดจนถึงระดับนานาชาติ
- ๓) เพื่อยกระดับการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์จากพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทย
- ๔) เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยไปทั่วโลกเป็นการส่งเสริมทักษะเชิงบวกต่อประเทศไทย รวมถึงเป็นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย

๔. เป้าหมายหลัก

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตใจ สร้างพลังทางสังคม และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายในระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

- ๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม
- ๒) ระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
- ๓) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอย่างเป็นรูปธรรม

๕. ตัวชี้วัดหลัก*

- ๑) การนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
- ๒) เปิดให้บริการหอศิลป์แห่งชาติที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาค จำนวน ๑ แห่ง
- ๓) เปิดให้บริการ Big Data ระบบศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านวัฒนธรรม จำนวน ๑ ระบบ
- ๔) จำนวนภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐

หมายเหตุ * อ้างอิงการวัดผลจากฐานข้อมูลปี ๒๕๖๒ / ปี ๒๕๖๓ ตามเอกสารงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙)

๖. แนวทางการพัฒนา/ดำเนินการ

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

เป้าหมาย

- (๑) คนไทยมีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สามารถต่อยอดพัฒนาภูมิปัญญา และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑
- (๒) มีการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยผสมผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่
- (๓) ผู้ประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมถึงประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์
- (๔) งานวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการเผยแพร่ในระบบ ศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมการศึกษา วิจัย องค์ความรู้ งานสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (๒) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (๓) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมาย

(๑) พื้นที่และชุมชนที่มีศักยภาพได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สถานที่แลกเปลี่ยนและแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ และนำไปสู่การพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและทุกภาคส่วนสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

(๒) พื้นที่และแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้แก่ หอศิลป์ภาครัฐและเอกชน และพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอื่น ๆ ได้รับการบริหารจัดการตามมาตรฐานสากล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๓) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ มีการรับรู้และให้ความสนใจเดินทางไปยังพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่และประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เมืองและชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีศักยภาพ

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการพื้นที่และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

(๓) สื่อสารและประชาสัมพันธ์พื้นที่การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทุกรูปแบบ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สร้างคุณค่าทางจิตใจ สังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรม

เป้าหมาย

(๑) ทุนทางวัฒนธรรมได้รับการต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ เป็นสินค้าและบริการที่สร้างมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเพิ่มคุณค่าทางจิตใจและสังคม

(๒) บุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการปกป้องและคุ้มครองผลงาน ตลอดจนมีทักษะและศักยภาพสามารถตอบโจทยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมการสร้างสรรคและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อสร้างคุณค่าทางจิตใจและสังคม

(๒) ส่งเสริมและพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

(๓) สร้างและพัฒนากลไกแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

(๔) ปกป้องและคุ้มครองผลงานการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทย

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรม

เป้าหมาย

- (๑) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น
- (๒) ประเทศไทยมีความร่วมมือกับต่างประเทศในมิติศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมากขึ้น
- (๓) ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยอย่างมี

เอกภาพ

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนในการพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศ
- (๒) ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยทั้งในและต่างประเทศ

๗. การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ ควบคู่กับกลไกการพัฒนาและการขับเคลื่อนแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการร่วมกันวางแผน กำหนดนโยบาย และดำเนินการตามขอบเขตภารกิจของแต่ละภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือในด้านการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้

๑) คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

๒) สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

๓) คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ประกอบด้วย

(๑) คณะกรรมการที่ปรึกษา

(๒) คณะกรรมการอำนวยการ

(๓) คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

(๔) คณะกรรมการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการฯ

(๕) คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) กับแผนการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนและพัฒนา เพื่อให้ภาครัฐสามารถประสานบทบาท ภารกิจ แนวทางและมาตรการ ตลอดจนวิธีการทำงานไปในทิศทางที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างเหมาะสม เกิดการบูรณาการในการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ดำเนินการดังนี้

(๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการระยะ ๕ ปี และรายปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประสานบูรณาการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) รับทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน นำไปสู่การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(๓) ประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานในระดับโครงการ

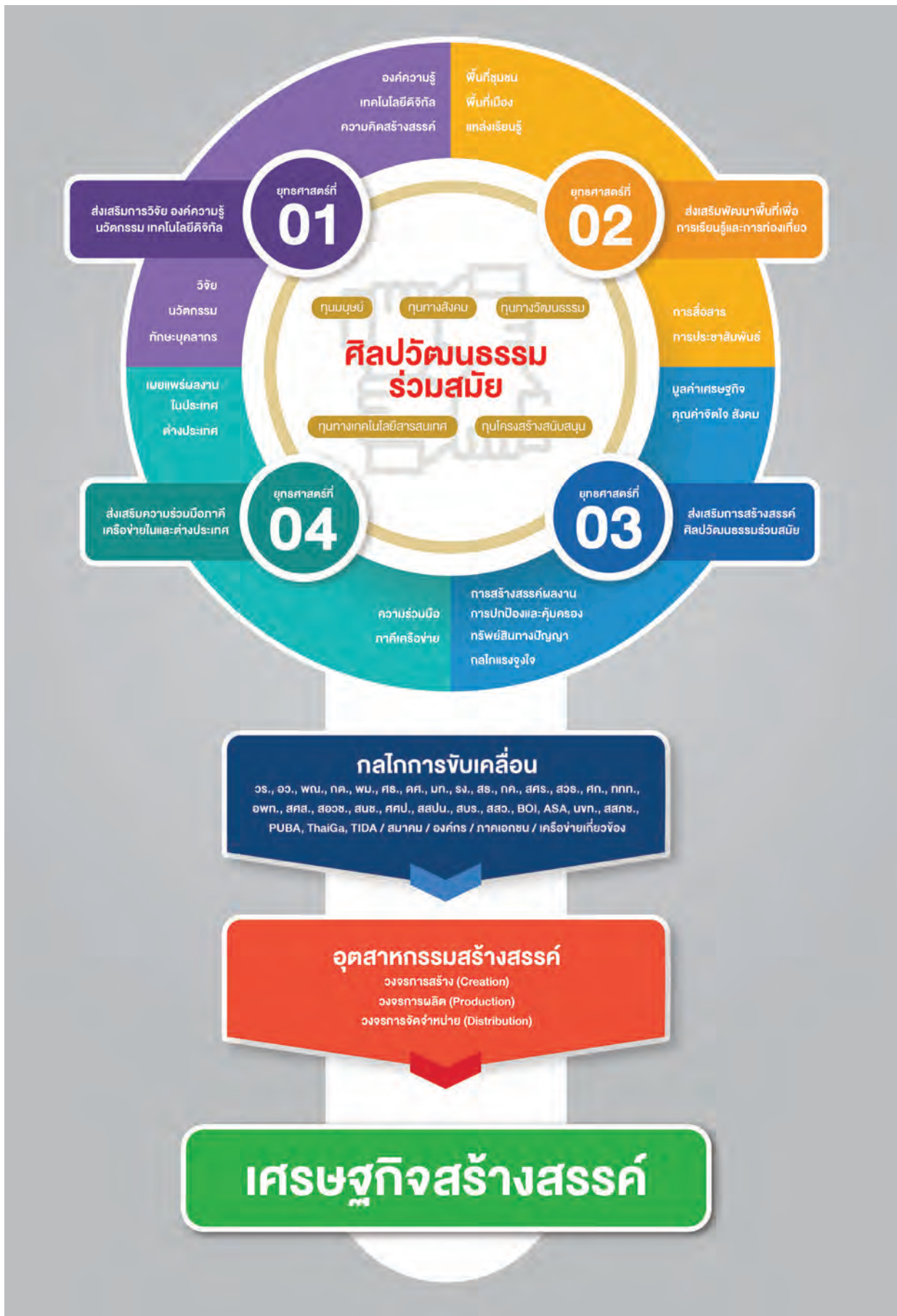
(๔) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานภาพรวม และการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

(๕) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ด้วยระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ

(eMENSCR)

วิสัยทัศน์	ประเทศไทยเป็นศูนย์บูรณาการการเรียนรู้และความร่วมมือ ในการพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งระบบ เพื่อต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์				
ยุทธศาสตร์ชาติ	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ด้านการพัฒนาวัฒนธรรม	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	การต่างประเทศ
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	การท่องเที่ยว	พลังทางสังคม	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	
แผนการปฏิรูปประเทศ					
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน			การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์	
ยุทธศาสตร์ /ตัวชี้วัด	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่สร้างคุณค่าทางจิตใจ สังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ บนฐานของทุนทางวัฒนธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้	
เป้าหมาย	๑) สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเข้าสู่ระบบการค้าระหว่างประเทศไม่น้อยกว่า ๓๐ รายการ	๑) กิจกรรมการพัฒนา มรดกศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ กิจกรรม	๑) กิจกรรมการพัฒนา มรดกศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ กิจกรรม	๑) ประชาชนและภาคีเครือข่ายได้รับบริการ เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน	๑) ประชาชนและภาคีเครือข่ายได้รับการ เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน
ตัวชี้วัด	๒) มูลค่าสินค้าและบริการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของผู้ประกอบการไทยได้รับการพัฒนาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านบาท	๒) แหล่งท่องเที่ยวทางมรดกศิลปวัฒนธรรมได้รับ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ ไม่น้อยกว่า ๒๒ แห่ง	๒) แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการ พัฒนาและประชาชนเข้าใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๖๐ แห่ง	๒) ฐานข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการพัฒนาและเผยแพร่ในระบบศูนย์ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒ สาขา	๒) ฐานข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการพัฒนาและเผยแพร่ในระบบศูนย์ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒ สาขา
ตัวชี้วัด	๓) ประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำผลงาน เผยแพร่ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ รายการ	๓) ประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำผลงาน เผยแพร่ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ รายการ	๓) ประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำผลงาน เผยแพร่ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ รายการ	๓) ระบบสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้ ประชาชนได้รับบริการข้อมูลดิจิทัลทางมรดกศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓ รายการ	๓) ระบบสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้ ประชาชนได้รับบริการข้อมูลดิจิทัลทางมรดกศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓ รายการ
ตัวชี้วัด	๔) ประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมาต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน	๔) ผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน	๔) ผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน	๔) ผู้ประกอบการหรือชุมชนที่ใช้ผลงานวิจัย เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และนำไป พัฒนาเพิ่มมูลค่า มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่าย ลดลง จำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕	๔) ผู้ประกอบการหรือชุมชนที่ใช้ผลงานวิจัย เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และนำไป พัฒนาเพิ่มมูลค่า มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่าย ลดลง จำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
ตัวชี้วัด	๕) มูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นไม่น้อย กว่าร้อยละ ๓	๕) ประชาชนที่เข้ารับบริการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีส่วนร่วมไม่น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ คน	๕) ประชาชนที่เข้ารับบริการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีส่วนร่วมไม่น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ คน	๕) มูลค่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ที่ผู้ประกอบการหรือชุมชนนำผลงานวิจัย และพัฒนาไปใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓	๕) มูลค่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ที่ผู้ประกอบการหรือชุมชนนำผลงานวิจัย และพัฒนาไปใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓
ตัวชี้วัด	๖) การสร้างหรือบูรณาการเชื่อมโยงในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒ มาตรการ	๖) บุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ มีสมรรถนะ และทักษะที่สามารถตอบเจตยอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ คน	๖) บุคลากรในเครือข่ายแหล่งเรียนรู้/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการส่งเสริมศักยภาพบริหารจัดการแหล่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการแหล่ง ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ คน	๖) กิจกรรมและโครงการแลกเปลี่ยนวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง	๖) กิจกรรมและโครงการแลกเปลี่ยนวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง
ตัวชี้วัด	๗) มูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นไม่น้อย กว่าร้อยละ ๓	๗) พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม/พัฒนาให้เป็นย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง	๗) พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม/พัฒนาให้เป็นย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง	๗) ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่แลกเปลี่ยน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยสู่สากล ไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน	๗) ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่แลกเปลี่ยน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยสู่สากล ไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน
ตัวชี้วัด	๘) การสร้างหรือบูรณาการเชื่อมโยงในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒ มาตรการ	๘) การสร้างหรือบูรณาการเชื่อมโยงในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒ มาตรการ	๘) การสร้างหรือบูรณาการเชื่อมโยงในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒ มาตรการ	๘) การสร้างหรือบูรณาการเชื่อมโยงในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒ มาตรการ	๘) การสร้างหรือบูรณาการเชื่อมโยงในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒ มาตรการ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔	พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗	พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๓๗	พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑	พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑	พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑	พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑

แบบจำลองแนวคิดแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี ต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์ชาติการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑) เป้าหมาย

ข้อ ๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ กระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์ และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาด และการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราว ซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มีส่วนสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง นอกจากอุตสาหกรรมภาคการผลิตแล้ว ยังมีในส่วนของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยที่มีส่วนสำคัญในการสร้างผลกระทบเชิงบวกสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้เพิ่มขึ้นในเวทีระดับสากล โดยศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นองค์ประกอบหลักในการสนับสนุนการพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพนักออกแบบรุ่นใหม่ โครงการพัฒนาผู้ประกอบการสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy Academy) โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โครงการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และบริการกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพสูง เป็นต้น

๒.๑.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑) เป้าหมาย

ข้อ ๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

ข้อ ๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา

ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติให้สามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญ การส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นพื้นฐานในการต่อยอดสู่การเสริมศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญ ทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และการสร้างความตระหนักในทุนทางวัฒนธรรม ส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนานวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์จากฐานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ก่อเกิด “วิถี” การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนในการยกระดับหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นต้น

๒.๑.๓ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๑) เป้าหมาย

ข้อ ๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ภายใต้อิทธิพลของสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชน สร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น สร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์และส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้ รวมถึงเชื่อมโยงการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านบนรากฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

การส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นการส่งเสริมการสร้างพลังในพื้นที่หรือชุมชนให้เกิดการสร้างพลังทางสังคม สนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ภาคีเครือข่ายและภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงพลังทางสังคมของคนรุ่นใหม่ และเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามวัยในท้องถิ่น ได้แก่ เยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้เกิดการต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ให้ดำรงอยู่และสามารถนำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และยกระดับคุณค่าที่หลากหลายของทุนทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นการเพิ่มโอกาสและพัฒนาบทบาท

ในการพัฒนาสังคมให้มีความต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น โครงการพัฒนา ศูนย์กลางการรวบรวมและกระจายองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทุนทางความคิดสร้างสรรค์ ให้แก่ประชาชน โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเครือข่ายสร้างสรรค์ความมั่นคงทางสังคมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ โครงการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี ๒๕๘๐ และเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นของ ยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๓ ประเด็น ประกอบด้วย (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน (๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทาง สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สอดคล้องกับประเด็นแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๑) ประเด็นการท่องเที่ยว

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการดำเนินงานสนับสนุนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน โดยมีเป้าหมาย แผนย่อย และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมายที่ ๑ รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวประเทศไทยดีขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

การดำเนินกิจกรรมโครงการตามแนวทางการส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยกำหนดเป้าหมายให้ศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตใจ สร้างพลังทางสังคม และสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

ข้อ ๓.๑ แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม เป็นฐานในการสร้างสรรค์คุณค่า สินค้าและบริการการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมผนวกกับจุดแข็งในด้านความหลากหลาย

ของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรมความต้องการนักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

(๑) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

(๒) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เป็นต้น

(๓) เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการออกแบบ การวิจัยและพัฒนา และการสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว

(๔) ส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมไทย มรดกทางวัฒนธรรม กิจกรรมและสินค้าของชุมชน อาหารไทย และการแพทย์แผนไทย

(๕) ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่นให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาแบรนด์และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมายของแผนย่อยฯ

ข้อ ๑ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ข้อ ๒ เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ข้อ ๓ สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สนับสนุนให้เกิดการต่อยอดสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยยกระดับการเสริมสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการการท่องเที่ยวด้วยการใช้ องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และออกแบบ บนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เป็นการพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพให้เริ่มต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนและเมืองแห่งศิลปะเชิงสร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับชุมชนเศรษฐกิจฐานราก และเป็นผลกระทบเชิงบวกในภาพรวมของรายได้ภาคการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมในระดับประเทศต่อไป เช่น โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงการพัฒนาหอศิลป์ร่วมสมัยสู่ภูมิภาค เป็นต้น

๒) ประเด็นพลังทางสังคม

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการดำเนินงานสนับสนุนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ **ประเด็นพลังทางสังคม**ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีเป้าหมาย แผนย่อย และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมายที่ ๑ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพหรือผู้ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการพัฒนางานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

ข้อ ๓.๑ แผนย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม

การเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของประชาชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงภาคีเครือข่ายพัฒนาในการทำกิจกรรมหรือโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในกระบวนการร่วมคิด ร่วมลงมือพัฒนา เพื่อให้เกิดเป็นพลังสำคัญในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคม ควบคู่ไปกับการดำเนินการของภาครัฐ มุ่งเน้นการนำรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทยในการเป็นสังคมแห่งการให้ที่สมาชิกมีน้ำใจและคอยช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาใช้เป็นพลังทางสังคม รวมถึงการนำทุนทางศิลปวัฒนธรรมที่ตกทอดมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ การมีรากเหง้าร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านมาสร้างให้เกิดมูลค่าและคุณค่าใหม่ร่วมกัน

แนวทางการพัฒนา

ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทุนทางสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา การสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้ ให้ดำรงอยู่และสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือของภาคีการพัฒนาภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนานวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อต่อยอดสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ และการส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ บนฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการยกระดับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของโลก

เป้าหมายของแผนย่อย

ข้อ ๑ ภาคีการพัฒนา มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สนับสนุนการสร้างความร่วมมือเครือข่ายเพื่อยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ดำเนินการกิจกรรมโครงการเป็นการสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคน โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจากฐานทุนทางวัฒนธรรม สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยร่วมกัน สนับสนุนดัชนีชี้วัดทุนทางสังคมให้เพิ่มมากขึ้น เช่น โครงการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากล เป็นต้น

๓) ประเด็นการต่างประเทศ

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการดำเนินงานสนับสนุนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายแผนย่อย และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่ บทา

เป้าหมายที่ ๑ การต่างประเทศไทยมีเอกภาพทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทา

ส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรม กำหนดเป้าหมายสร้างความนิยมไทยจากศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพิ่มมูลค่าให้กับแบรนด์ไทย และเกิดความยั่งยืนจากพื้นฐานมรดกวัฒนธรรมของชาติ

แผนย่อยของแผนแม่บทา

ข้อ ๓.๔ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและเอกลักษณ์ไทยเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมสถานะและอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย ที่จะนำไปสู่ความนิยมไทยได้ มุ่งยกระดับการส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทยให้สามารถนำไปสร้างมูลค่าพร้อมไปกับการสร้างขีดความสามารถให้ทุกภาคส่วนของไทยสามารถร่วมเสริมสร้างสถานะของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้ และงานสร้างสรรค์ของไทย เพื่อมุ่งสร้างความนิยมไทยในต่างประเทศ และสร้างมูลค่าให้แก่แบรนด์ประเทศไทย และเสริมสร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยอย่างเป็นระบบ

(๒) ส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทในความร่วมมือทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างพันธมิตรรอบด้าน และให้ไทยเป็นที่ยอมรับและมีสถานะที่ดีในเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาควิชาการ ของไทยกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างกัน รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทยโดยชี้แจงข้อเท็จจริงและใช้แนวทางชี้แจงให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย

(๓) ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและทางวิชาการ หรือการให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมนุษยธรรมแก่มิตรประเทศ ซึ่งจะสนับสนุน/เสริมสร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย

(๔) รักษาสถานะของไทยในฐานะหนึ่งในศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพของโลก และส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายของการจัดประชุม/กิจกรรมระหว่างประเทศที่สำคัญของภูมิภาค เพื่อเสริมสร้าง

ความนิยมและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในหมู่ชาวต่างชาติ รวมทั้งการขยายบทบาทการเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งสำนักงานสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค

(๕) ส่งเสริมศักยภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่คนไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้คนไทยมีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีในสายตาชาวต่างชาติ พร้อมทั้งสนับสนุนให้คนไทยที่มีศักยภาพได้สร้างชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ และได้รับรางวัลหรือได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในระดับสากล รวมถึงมีโอกาสเข้าไปทำงานและมีบทบาทในองค์กรระหว่างประเทศ

เป้าหมายของแผนย่อย

ข้อ ๑ ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ส่งเสริมการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งเป็นอำนาจแบบนุ่มนวลผ่านโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะเชิงบวกต่อประเทศไทย เป็นการสนับสนุนตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเข้าใจ/การยอมรับภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลให้เพิ่มมากขึ้น และสนับสนุนกิจกรรมให้ศิลปินหรือคนไทยในต่างประเทศมีส่วนร่วมของชุมชนไทยในต่างประเทศ ด้วยการเผยแพร่ภาพลักษณ์ของไทยให้เพิ่มมากขึ้น เช่น โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ บทบาท และสถานะของคนไทยในประชาคมโลก โครงการศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ เวนิสเบียนนาเล่ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากล เป็นต้น

๔) ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการดำเนินงานสนับสนุนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน ด้านสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมาย แผนย่อย และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมายที่ ๒ มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

สนับสนุนการขับเคลื่อนผลงานการวิจัย องค์ความรู้ และพัฒนานวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของประเทศ กำหนดเป้าหมายให้มีการต่อยอดประยุกต์ใช้องค์ความรู้ไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคมได้

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

ข้อ ๓.๒ แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ

มุ่งเน้นส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมบูรณาการของหน่วยงานด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ตลอดจนการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เป็นการยกระดับภาคการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาบริการแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ในภาคบริการเป้าหมายของประเทศ อาทิ การเพิ่มทักษะของบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทย ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยมีประเด็นวิจัยที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ การวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์รายสาขา เป็นต้น

เป้าหมายของแผนย่อย

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น จากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ได้สนับสนุน ให้ทั้งในด้านการวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรม และทั้งบุคลากรเกี่ยวข้องในการนำผลการวิจัยไปใช้ประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นต้น

ข้อ ๓.๔ แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

มุ่งเน้นส่งเสริมการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสม องค์ความรู้ การต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ การต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอด ไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือนวัตกรรมทางสังคม รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถ นำไปใช้ประโยชน์โดยตรง

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ โดยการส่งเสริมการวิจัยพัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ของประเทศ รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็น การวิจัยที่สำคัญ อาทิ ชุมชนของไทย ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา ดนตรี วรรณกรรมของไทย ความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย และสำนึกในการดูแลรับผิดชอบต่อบ้านเมือง และมรดกวัฒนธรรม เป็นต้น

เป้าหมายของแผนย่อย

ประเทศไทยมีขีดความสามารถของเทคโนโลยีฐานทั้ง ๔ ด้าน ทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้า ในเอเชีย

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ได้สนับสนุน การบูรณาการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้พื้นฐานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ตลอดจนการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ใช้แล้วนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคมได้ เช่น โครงการวิจัยเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมสร้างสรรค์รายสาขา เป็นต้น

๒.๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๖๕ ประกอบมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๙ ประกอบด้วยประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน ๑๑ คณะ เพื่อดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านเศรษฐกิจ (๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) ด้านสาธารณสุข (๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๙) ด้านสังคม (๑๐) ด้านพลังงาน และ (๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีความสอดคล้องกับ ๒ แผนการปฏิรูป ดังนี้

๑) แผนการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการดำเนินงานสนับสนุนแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยึดเป้าหมายหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจที่แท้จริง ตามประเด็นปฏิรูปทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นต้นทุนหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ ผลักดันการขับเคลื่อนนโยบายให้มีกลไกหรือกระบวนการเพื่อยกระดับการดำเนินการตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และมีการดำเนินการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพเป็นสำคัญ (Result-Oriented and Efficiency) จัดลำดับความสำคัญของการใช้ทรัพยากร (Resources Match Priority) สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบูรณาการ (Coordination and Integration) และมีความรับผิดชอบ (Accountability)

สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ในอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย คือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ (Hospitality) ซึ่งต้นทุนพื้นฐานส่วนสำคัญมาจากการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย พร้อมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม รวมทั้ง Big data เพื่อเป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งจะเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศ เป็นปัจจัยนำไปสู่การสนับสนุนให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางด้านนวัตกรรม (Innovation Hub) ในภูมิภาค

ด้านที่สอง ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Equality & inclusive growth) มุ่งให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและภาคีเครือข่าย ทั้งด้านนโยบาย งบประมาณ และการดำเนินโครงการ เป็นการกระจายประโยชน์จากการพัฒนาไปสู่ประชาชนให้ทั่วถึงมากขึ้น ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการสนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการสร้างกลไกพัฒนาร่วมกับภาคเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านที่สาม การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ การปรับกลไกและบทบาทของภาครัฐ บูรณาการความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในทุกมิติ ทั้งความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ร่วมผลักดันให้เกิดการปฏิรูปในด้านที่หนึ่งและด้านที่สองให้สัมฤทธิ์ผล เพราะภาครัฐเป็นผู้กำหนดนโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์และกติกา ที่จะมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจ และระบบนิเวศที่เอื้อให้เศรษฐกิจสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ผสานประโยชน์ร่วมกับภาคเอกชน ซึ่งมีจุดแข็งในด้านความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และระบบงานที่มีประสิทธิภาพคล่องตัว โดยเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทย มุ่งสู่แนวทางการพัฒนาและแนวทางการบริหารจัดการส่งเสริมผลิตภัณฑ์และมาตรฐานของประเทศได้อย่างมีระบบ

๒) แผนการปฏิรูปด้านสังคม

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีการดำเนินงานสนับสนุนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีเป้าหมายให้ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ และชุมชน/ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถจัดการตนเองและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้ โดยดำเนินการปฏิรูปประเด็นการจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ทางสังคม และประเด็นการสร้างการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม ดังนี้

การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลและให้เกิดการบูรณาการข้อมูลด้านสังคมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จัดทำนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการประชาชน โดยดำเนินการจัดเก็บและบริหารข้อมูลและสารสนเทศในทุกระดับ มีการออกแบบระบบความปลอดภัยควบคู่กับระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญการเปิดเผยข้อมูลที่ประชาชนต้องการทราบและสร้างการรับรู้ ปรับปรุงการบริการภาครัฐให้สะดวกต่อการติดตามมากขึ้น

การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม มุ่งส่งเสริมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมทางสังคมบนพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้ได้เกิดการสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการสร้างจิตสำนึกสาธารณะของประชาชนและภาคีเครือข่าย นำศักยภาพของกลุ่มพลังต่าง ๆ ช่วยขับเคลื่อนสังคมให้เป็นสังคมคุณภาพ ให้เกิดการสร้างพลังสร้างสรรค์ จากการส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่จัดเวทีให้กับคนทุกช่วงวัย ได้แก่ เยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ รวมถึงคนทั้งมวลของสังคมไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน และสังคม ผ่านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสพัฒนาและมีส่วนร่วมตามศักยภาพและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ตลอดจนการขยายผลสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพลังทางสังคมจากการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

๒.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีเป้าหมายในมิติหลักประกอบด้วย (๑) คนไทยที่มีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ (๒) การลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความยากจน (๓) ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ (๔) พุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคง อาหาร พลังงาน และน้ำ (๕) มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติ

ต่อประเทศไทย และ (๖) มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมีความเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ดังนี้

๑) วัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ ๑.๒ เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ (ข้อ ๑.๒)

วัตถุประสงค์ที่ ๑.๓ เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

วัตถุประสงค์ที่ ๑.๖ เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคโดยการพัฒนาภาคและเมืองเพื่อรองรับการพัฒนายกระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

วัตถุประสงค์ที่ ๑.๗ เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

๒) เป้าหมายรวมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ดังนี้

เป้าหมายรวม (หลัก) ข้อ ๒.๓ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ มีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และมีการลงทุนในการผลิตและบริการฐานความรู้ขั้นสูงใหม่ ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน รวมทั้งกระจายฐานการผลิตและการให้บริการสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เอื้อต่อการขยายตัวของภาคการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจไทยให้มีเสถียรภาพและมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี และมีปัจจัยสนับสนุน อาทิ ระบบโลจิสติกส์ พลังงาน และการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่เอื้อต่อการขยายตัวของภาคการผลิตและบริการ

เป้าหมายรวม (รอง) ข้อ ๒.๑ คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน (หลัก)

เป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

แนวทางที่ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ดังนี้

(๑) การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมเพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง เช่น การบริการภาคการท่องเที่ยว การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัย และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาธุรกิจให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

(๒) พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ โดยส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนถึงศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมไปถึงวิถีชีวิตชุมชน เป็นการท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลก สนับสนุนให้เกิดพื้นที่ชุมชนหรือเมืองการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้นจากฐานของทุนทางวัฒนธรรม

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (รอง)

เป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

เป้าหมายที่ ๒ คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

แนวทางที่ ๓.๒ พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ดังนี้

(๑) การนำผลงานวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ต่อยอดพัฒนาหลักสูตรการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิดความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้ประเมินตนเอง

(๒) สนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีรูปแบบหลากหลายให้ความรู้ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น วิธีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคม

(๓) ส่งเสริมการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยร่วมกับการปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงสอดคล้องกับพัฒนาการของสมองในแต่ละช่วงวัย เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านศิลปะ เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมทั้งศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดสภาพแวดล้อมภายในชุมชน กำหนดให้มีพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์หรือแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม โดยการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในชุมชนเพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยด้วยรูปแบบที่ทันสมัย

(๔) ผลักดันให้มีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในการสนับสนุนให้เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นได้เข้าร่วมทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การอ่าน การทำงานศิลปะร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นต้น รวมทั้งการเปิดเวทีให้เด็กแสดงความสามารถทั้งในทางศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการสร้างจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย พร้อมทั้งให้เกิดกระบวนการคิด ต่อยอดเพื่อให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นพื้นฐานในการเพิ่มทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน

(๕) ส่งเสริมให้กลุ่มวัยแรงงานมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

(๖) พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมทักษะด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และให้เกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันระหว่างรุ่นของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้นให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น

๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

- ๑) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)
ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)
- ๒) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
- ๓) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- ๔) แผนพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)
ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
- ๕) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ๖) แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔)
ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ๗) ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

๓.๑ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

๓.๑.๑ การประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา

“ศิลปะ” ทุกแขนงย่อมมีคุณค่าทางจิตใจเป็นพื้นฐาน เพราะศิลปะถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนาจิตใจ ผ่อนคลาย บำบัด ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และยังถูกนำไปใช้ในการพัฒนาสังคม ทำหน้าที่เป็นสื่อสำคัญที่ช่วยให้สัมพันธภาพของคนในสังคมดำเนินไปอย่างสงบสุข แต่ในขณะเดียวกัน “ศิลปะ” ยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยเห็นได้จากผลงานศิลปะของศิลปินชื่อดังในประเทศไทยที่โดดเด่นเป็นที่น่าจดจำและมีมูลค่า อีกทั้งยังมีการเติบโตในรูปแบบของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์รายสาขา นอกจากนี้การสร้างชื่อเสียงผ่านการได้รับรางวัลในระดับโลก กลายเป็นช่องทางการเผยแพร่วัฒนธรรม ปลุกกระแสความนิยมไทย และนำไปสู่การขยายตลาดการท่องเที่ยว ตลาดการส่งออก และฐานเศรษฐกิจอื่น ๆ ของไทยอีกทางหนึ่งด้วย แม้การสร้างมูลค่าเพิ่มดังกล่าวจะยังเป็นส่วนน้อยที่เกิดขึ้นกับงานศิลปะของประเทศไทย แต่ก็สร้างความคาดหวังว่างานศิลปะของไทยจะกลายเป็นปัจจัยหลักในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ในอนาคต

“วัฒนธรรม” เป็นสิ่งที่ได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ถ่ายทอดและสืบทอดกันมาอย่างยาวนานเคียงคู่กับงานศิลปะและมีปัจจัยมากมายส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของทั้งศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งปัจจัยทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ปัจจัยทางการศึกษา ความรู้ เทคโนโลยี ปัจจัยศาสนา อุดมการณ์และความเชื่อ ปัจจัยจากการเลือนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ ล้วนส่งผลกระทบทั้งในเชิงบวก เช่น เกิดการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ การขยายตัวทางด้านการผลิตสินค้าและสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนทางศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น และผลกระทบในเชิงลบ เช่น เกิดช่องว่างระหว่างศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมกับศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่ การปรับตัวไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางศิลปะและวัฒนธรรม และอาจรับเอาศิลปะและวัฒนธรรมที่หลากหลายเข้ามาในสังคมโดยขาดการเลือกสรรอย่างเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เป็นต้น

“ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย” จึงเกิดจากการผสมผสานระหว่างศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมและศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่ เกิดการต่อยอดพัฒนาเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ใหม่ของงานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมีความสอดคล้องกับปัจจุบันทั้งในวิธีคิด กลวิธีการนำเสนอ รสนิยมการบริโภคกระแสหลักทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ และสร้าง

ประโยชน์ทั้งในเชิงคุณค่าและเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในฐานะหน่วยงานหลักของประเทศที่เป็นผู้นำการพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่กิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งสามารถสร้างคุณค่าทางด้านจิตใจและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ดังนั้นคนไทยจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของประเทศ คนไทยรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของศิลปะและวัฒนธรรม สามารถรักษารากเหง้าของวัฒนธรรมไทย ลดช่องว่างระหว่างศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมกับศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่ แต่สร้างความเชื่อมโยง ต่อยอด และใช้ประโยชน์ผ่านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และเผยแพร่งานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไปทั่วโลก ดังนั้นการส่งเสริม สนับสนุน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน การวางนโยบายและยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำไปสู่วิสัยทัศน์ในการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยใช้มิติด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สรุปได้ดังนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

(๑) การเปลี่ยนแปลง (change) หมายถึง ความแตกต่างที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่งขององค์กรหนึ่งซึ่งยังคงตัวอยู่ได้ (Nisbet, อ้างถึงใน สนิท สมักรการ, ๒๕๔๒, หน้า ๒) ในปัจจุบันไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าทุกสิ่งในโลกนี้ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีสภาพมั่นคง หากแต่ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สังคมและวัฒนธรรมก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ไม่มีสังคมและวัฒนธรรมใดหยุดอยู่กับที่โดยแท้จึงตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเสมออันเป็นลักษณะธรรมชาติของสังคมมนุษย์ ซึ่งในแต่ละยุคสมัยในแต่ละสังคมก็จะมี ความแตกต่างกันไปบ้างในเรื่องวิธีการหรือลักษณะของการเปลี่ยนแปลง จากในอดีตสังคมและวัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป อาจเป็นเพราะการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ยังมีไม่มากนัก อีกทั้งระบบการสื่อสารและคมนาคมก็ยังไม่ทันสมัย ทำให้การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมเป็นไปได้อย่าง แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก ทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา (พุทธินันท์ บุญเรือง, ๒๕๖๐) อีกทั้ง ด้วยธรรมชาติของมนุษย์ที่ไม่เคยหยุดนิ่ง ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนั้น เนื่องมาจากมนุษย์ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรม (พระมงคล สุ่มคโณ, ๒๕๖๐)

(๒) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบบความสัมพันธ์ของบุคคลที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกันเป็นการเปลี่ยนแปลงในกรอบกำหนดขอบเขตสิทธิและหน้าที่ที่บุคคลจะปฏิบัติต่อกันได้จากที่เคยกำหนดอยู่ก่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีทั้งในระดับจุลภาค ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นอยู่เป็นปกติ แต่ในอัตราและความมากมายแตกต่างกันตามท้องที่แล้วแต่โอกาสหรือกาลเวลา เช่น ในเรื่องค่านิยมหรือคุณค่าทางจริยธรรม การแต่งกายมารยาทและการใช้ภาษา การเปลี่ยนแปลงในระดับนี้จะเปลี่ยนไปอย่างช้า ๆ ในระดับมหภาค คือการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของสังคม การเปลี่ยนแปลงในระดับนี้เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสะสมในระดับจุลภาค (ผจงจิตต์ อธิคมน์นทะ, ๒๕๔๓ : หน้า ๑๑ - ๑๓) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้างและหน้าที่ของสังคม มักจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างหรือของรูปแบบของความสัมพันธ์ และการปะทะสัมพันธ์กันทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาท ระเบียบแบบแผน ค่านิยมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนมาก และเกี่ยวข้อง

กับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ในโครงสร้างสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ไม่ใช่ทางสังคมด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยา ประชากรและเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นได้หลายระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงระดับโลก ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แบ่งออกได้เป็นทฤษฎีใหญ่ ๆ หลายทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (evolutionary theories of social change) ใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป ทฤษฎีพัฒนาการ (developmental theories) อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศกำลังพัฒนาเข้าสู่การพัฒนาเกิดมาจากผลกระทบของโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศตะวันตกที่มีต่อประเทศกำลังพัฒนา ทฤษฎีความขัดแย้งทางสังคม (conflict theories) อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมว่าเป็นผลมาจากการขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างชนชั้นหรือกลุ่มบุคคลในสังคม ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสังคม (structural functional theories) ซึ่งโครงสร้างของสังคม คือรูปแบบของความสัมพัทธ์ระหว่างบุคคลกับกลุ่มสังคม หน้าที่ของสังคมกล่าวถึงผลที่ได้จากรูปแบบของความสัมพัทธ์เหล่านั้น ยิ่งสังคมมีขนาดใหญ่เท่าใด ความแตกต่างทางด้านโครงสร้างและหน้าที่ของประชากรในสังคมน่าจะมีมากขึ้นด้วย ความแตกต่างนี้หมายถึงความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนาระดับการศึกษา อายุ ระดับรายได้ ภูมิหลังของครอบครัว เป็นต้น และทฤษฎีจิตวิทยาสังคม (social psychology theories) มีรากฐานมาจากทฤษฎีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีความคิดว่าการนำไปสู่ความทันสมัยจะทำได้โดยผ่านการกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรม แนวความคิดสำคัญของกลุ่มนี้คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล เช่น บุคลิกภาพ ค่านิยมและทัศนคติ จะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (นิเทศ ดินณะกุล, ๒๕๔๖ : หน้า ๖ - ๒๗) กล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งปัจจัยแรงกดดันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีและระบบเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดขึ้นได้และจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้น ๆ (พุทธินันท์ บุญเรือง, ๒๕๖๐)

การเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่สิ่งเก่า ซึ่งสิ่งใหม่นั้นได้มีการพัฒนาและดัดแปลงสภาพเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการให้ทันยุคสมัยและกาลเวลา จนบางครั้งทำให้มีการยึดติดกับวัตถุทางสังคมที่ถูกผลิตสร้างขึ้นตามยุคตามสมัยปัจจุบัน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมหรือเกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่ทางวัตถุ ตลอดจนการใช้ชีวิตประจำวันที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา กฎหมาย ศิลปะ จริยธรรม รวมไปถึงวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่าง ๆ (นายสุทธิวงศ์ พุ่มอุไร, ๒๕๕๘)

หากพิจารณาถึงความหมายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมแล้ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจเกิดขึ้นได้จากความสัมพันธ์ทางสังคมในแต่ละเรื่องอาจเกิดขึ้นในส่วนย่อยหรือส่วนใหญ่ของความสัมพันธ์ทางสังคมก็ได้หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่มีผลทำให้ความสัมพันธ์ ทางสังคมเกิดความแตกต่างกันขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งแล้ว ไม่ว่าจะการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนเล็กน้อยหรือใหญ่โตเพียงไรก็ตาม ย่อมถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ทั้งสิ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนั้น เป็นการ เปลี่ยนแปลงในแบบแผนของการดำเนินชีวิตของชนกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งย่อมจะมีวิถีชีวิตเป็นของตนเอง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนั้น ในทางปฏิบัติแล้วยากที่จะแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด เพราะหากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ท้ายที่สุดการเปลี่ยนแปลงก็จะมีผลกระทบถึงสองลักษณะดังกล่าวเสมอ (สนธิ สมักรการ, ๒๕๔๒ : อ้างถึงในสุทธิวงศ์ พุ่มอุไร, ๒๕๕๘)

(๓) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ด้านบวก ทำให้มนุษย์เกิดความสะดวกสบาย เช่น การประดิษฐ์เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งต่าง ๆ เพื่อใช้งานแทนมนุษย์และทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านการผลิตสินค้าและสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น เช่น สินค้าอุปโภค และบริโภคที่เพียงพอแก่สมาชิกในสังคม รวมทั้งทำให้เกิดการวางแผนพัฒนาสังคมเพื่อความเป็นอยู่ ที่สะดวกสบายขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้มนุษย์ในแต่ละสังคมเกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันขึ้น และมีผล ทำให้วิถีมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ด้านลบ ทำให้เกิดความล่าช้าทางวัฒนธรรมขึ้นได้ หากอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่าง วัฒนธรรมทางวัตถุกับวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบทางสังคม เนื่องจากคนบางส่วนอาจสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงแต่บางส่วนอาจปรับตัวไม่ทัน ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบทางสังคม ซึ่งหมายรวมถึงการที่คนในสังคมมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ ทำให้เกิดปัญหา สังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น และที่สำคัญสังคมที่มีวัฒนธรรมเหนือกว่าจะได้เปรียบ สังคมที่มีวัฒนธรรมด้อยกว่า ทำให้เกิดปัญหาความไม่เสมอภาคและความไม่เป็นธรรมในทางสังคม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมีมากมายทั้งปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี ศาสนา อุดมการณ์ ความเชื่อ รวมทั้งปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมหรือแนวความคิดที่บุคคลหรือสังคมยึดถือในสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นได้ทั้งแบบค่อยเป็นค่อยไปหรืออาจเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง จนกลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมเดิม และเกิดความไม่สมดุลของวัฒนธรรมขึ้นในสังคม ส่งผลกระทบในเชิงลบ เช่น ความไม่เข้าใจระหว่างวัยของผู้คน เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันก็อาจก่อให้เกิดผล กระทบในเชิงบวก เช่น ความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสังคมที่มีต้นทุนที่ดีทาง วัฒนธรรม อาจมีแรงต้านและรักษาวรรณธรรมเดิมเอาไว้ได้ แต่หากสังคมใดอ่อนแอก็อาจจะถูกครอบงำทางวัฒนธรรม หรือเกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม ทั้งนี้ทั้งนั้นผลกระทบดังกล่าวอาจก่อให้เกิดได้ทั้งผลดีและผลเสียต่อสังคม

๒) มิติการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ศิลปวัฒนธรรม เป็นทุนทรัพยากรสำคัญของไทย ดังนั้นการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของประเทศ ควรเป็นการพัฒนาที่ทำอะไรให้คงอัตลักษณ์ของไทย ยืนอยู่บนรากฐานของตนเองและภูมิปัญญาของชุมชน พร้อมทั้งต่อยอดอย่างสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าให้กับประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การจะกำหนดทิศทาง ในการพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในขณะที่สังคมโลกและประเทศไทยกำลังขับเคลื่อนเข้าสู่ศตวรรษ แห่งอินเทอร์เน็ต (The Internet Century) จึงควรศึกษาแนวคิดด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แนวคิดสังคม เศรษฐกิจ ทุนนิยม

ทุนทางวัฒนธรรม คือ “...ทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่มีนัยทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ เรียกว่าทุนวัฒนธรรม...” ซึ่งทุนวัฒนธรรมก็คือทุนการเงิน ทุนบริการ ที่มีความสำคัญในระบบทุนนิยมโลกปัจจุบัน ที่มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่สื่อถึงนัยทางวัฒนธรรมที่เรียกว่า อุตสาหกรรมสินค้าวัฒนธรรม ที่ผลิตสินค้า วัฒนธรรม (Cultural Product) และบริการที่มีวัฒนธรรมฝังตัวอยู่ในสินค้าและบริการนั้น (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, ๒๕๓๙)

ทุนทางวัฒนธรรม จุดเน้นในการให้ความสำคัญกับเรื่องวัฒนธรรมเป็นหลัก เรื่องสินค้าและบริการ เป็นเรื่องรอง วัฒนธรรมคือทุน (Cultural as Capital) ซึ่งเมื่อวัฒนธรรมตัวนี้มีลักษณะเป็นทุนแล้ว ก็มีสิ่งเรียกว่า โกดังหรือคลังเก็บวัฒนธรรม (Cultural Stacle) เพื่อรักษาคุณค่า และความมั่งคั่งในทางวัฒนธรรมเอาไว้ซึ่งเป็นการ ให้ความสำคัญกับทุนเดิมหรือมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทุนหลักของสังคม แนวคิดนี้คือการทำวัฒนธรรม

ให้เป็นสินค้า ไม่ใช่เพียงแค่ทำให้สินค้ามีราคา มีรายได้ทางเศรษฐกิจ เพราะนั่นเท่ากับวัฒนธรรมกลายเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ๒๕๔๐) อีกนัยหนึ่งวัฒนธรรมอาจถูกมองว่าเป็นทุนที่สามารถเก็บสะสม และนำไปลงทุนหรือแปรรูปได้เหมือนทุนทางเศรษฐกิจ (Griswold, 2004) ซึ่งทุนทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการรับรู้รสนิยมทางศิลปวัฒนธรรมตลอดจนรูปแบบการใช้ชีวิตด้วยการมองทุนทางวัฒนธรรมว่าเป็นการสะสม ทุนที่นำไปสู่การรับรู้ของอำนาจที่มีอิทธิพลในสังคมช่วงเวลานั้น (อุทิศ ทาหอม, พิชิต วันดี และสำราญ ธุระตา, ๒๕๕๘)

ทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ในปัจจุบัน มีอยู่ ๒ สาย คือสายเศรษฐศาสตร์การเมือง และสายวัฒนธรรมชุมชน ที่มองในเชิงของระบบเศรษฐกิจ การค้าขาย โดยเอารายได้เป็นตัวตั้ง อะไรที่น่าจะขาย ก็เอามาขายได้ทั้งหมดรวมทั้งวัฒนธรรม และการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม Cultural Industry ทั้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าและการท่องเที่ยว ที่ประเทศในยุโรป และเอเชียหลายประเทศก็ดำเนินกิจกรรมโดยใช้แนวความคิดนี้ ในขณะที่นักมานุษยวิทยา นักสังคมวิทยาและนักวิชาการที่เคลื่อนไหว มองทุนวัฒนธรรม/ทุนทางสังคมเป็นเรื่องของพื้นที่ทางวัฒนธรรม พื้นที่ทางอำนาจเพื่อเป็นเวทีให้ชุมชนมีวิถีชีวิต และการดำรงอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีความยั่งยืนเป็นการเสริมสร้างพลังของประชาสังคมและ การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

(๒) แนวคิดเกี่ยวกับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมสากลในยุคโลกาภิวัตน์

คำว่า “โลกาภิวัตน์” หมายถึง การแพร่กระจายไปทั่วโลก (ของข่าวสาร) การที่ประชาคมโลก ไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใดสามารถรับรู้ สัมผัส หรือ รับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางสืบเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ ดังนั้นยุคโลกาภิวัตน์จึงเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Age) ที่ไร้พรมแดน อันเป็นยุคที่มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านเทคโนโลยีสื่อสารและคมนาคม ทำให้ประเทศต่าง ๆ ได้เข้ามาใกล้ชิดกันมากขึ้น กระแสโลกทั้งในรูปของทุนและข้อมูล รวมทั้งค่านิยมบางประการได้ขยายตัวครอบคลุมไปทั่วโลก กล่าวได้ว่า ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อสังคมโลกการครอบงำทางวัฒนธรรม เนื่องจากระบบสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้เกิดการครอบงำทางวัฒนธรรม อิทธิพลของวัฒนธรรมและอำนาจของเศรษฐกิจจากประเทศที่พัฒนาแล้วได้ไหลบ่าเข้าสู่ประเทศอื่นอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดกระแสวัฒนธรรมโลก (Neo-Westernization) ครอบงำทาง ความคิด การมองโลก การแต่งกาย การบริโภคนิยม แพร่หลายเข้าครอบคลุมเหนือวัฒนธรรมประจำชาติของแต่ละประเทศ ผลที่ตามมา คือ เกิดระบบผูกขาดแบบไร้พรมแดน

โลกาภิวัตน์กับวัฒนธรรม เคยกล่าวไว้ว่า ปัจจุบันความรู้ว่าด้วยการจัดการวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ทำนายคนทำงานวัฒนธรรม วัฒนธรรมในปัจจุบัน มีความหมายกว้างมากขึ้นกว่าในอดีตมาก วัฒนธรรมไม่ใช่เรื่องของ การสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีเพียงอย่างเดียว และไม่ใช่เป็นเรื่องของการจัดงานประเพณีตามเทศกาลเท่านั้น ยังมีสิ่งต่าง ๆ อีกมากมายที่คนทำงานด้านวัฒนธรรมต้องพัฒนาให้เท่าทัน สิ่งที่ทำนายงานวัฒนธรรมในปัจจุบัน ประกอบด้วย กระแสโลกาภิวัตน์ หรือ ยุคที่ข้อมูลข่าวสารหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในมุมหนึ่งของโลก ส่งผลกระทบถึงส่วนอื่น ๆ ของโลกได้อย่างรวดเร็ว หรือที่บางคนเรียกว่าโลกไร้พรมแดน ดังนั้น โลกาภิวัตน์ได้ทำให้เกิดกระแสการเคลื่อนย้ายถ่ายเท และสิ่งที่เข้ามากับกระแสโลกาภิวัตน์ คือ บริโภคนิยม และวัตถุนิยม ถ้ากระแสโลกาภิวัตน์ ผนวกเข้ากับเงินทุนก็ยังสามารถสร้างสินค้าที่ทรงอิทธิพลในการสร้างค่านิยมแบบใหม่ ๆ ให้กับคนมากได้ยิ่งขึ้น เกิดต้นแบบหรือแม่พิมพ์ทางวัฒนธรรมในโลกยุคใหม่ กระแสแฟชั่นทางแก๊งลิวายส์ในกลุ่มวัยรุ่น ที่ผู้ผลิตสามารถทำเงินได้มากมาย นี่อาจจะเรียกว่าการสร้างต้นแบบวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมาใหม่หรือเปล่า ทำให้คนรุ่นใหม่มีกระแสความนิยมในเรื่องแฟชั่น หรือรูปแบบการใช้ชีวิตที่เหมือนกัน (ประภัสสร โพธิ์ศรีทอง, ๒๕๕๖)

สิ่งเหล่านี้ หน่วยงานนอกภาครัฐการของประเทศต่าง ๆ จึงต้องลุกขึ้นมาคัดค้านและขอให้รัฐบาลต้องตัดสินใจและทบทวนอะไรใหม่ เกิดกระแสการพยายามปกป้องอัตลักษณ์หรือผลประโยชน์ของชาติเพิ่มมากขึ้น เกิดเป็นการผลิตสินค้าทางวัฒนธรรมขึ้นมาต่อสู้กับสินค้าวัฒนธรรมจากตะวันตกมากขึ้น เช่น รัฐบาลเกาหลีที่มองเรื่องการพัฒนาประเทศจากรากฐานวัฒนธรรมของตัวเอง (culture based development) และพัฒนาเป็นสินค้าวัฒนธรรมส่งออกไปขายในประเทศแถบเอเชีย และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี เป็นต้น

(๓) แนวคิดด้านค่านิยม

จากแนวคิดระบบทุนนิยมและโลกาภิวัตน์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ค่านิยมได้เกิดการเปลี่ยนไปเนื่องจากระบบเศรษฐกิจที่เข้าสู่ระบบทุนนิยมมากขึ้น ทำให้เกิดวัฒนธรรมของการบริโภค ซึ่งกลไกการโฆษณาจะทำหน้าที่โน้มน้าวชักจูงให้บุคคลเชื่อและมีพฤติกรรมคล้ายตาม รวมทั้งทำหน้าที่ในการผลิตซ้ำ (reproduce) เพื่อให้เกิดความเชื่อเพิ่มขึ้นและฝังแน่นอยู่ในระบบจิตสำนึก สื่อจึงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนสมัยใหม่

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมภายใต้ระบบทุนนิยมโลกถือเป็นหัวใจสำคัญของโลกาภิวัตน์ ระบบการสื่อสารช่วยส่งผ่านประสบการณ์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม วัฒนธรรมจากสากลมาผนวกรวมเข้ากับท้องถิ่น ก่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม และระบบคุณค่าต่าง ๆ ในสังคมไทย ผลของมันก็คือ การเปลี่ยนแปลงวิถีคิด เปลี่ยนวิธีการมองความจริง เปลี่ยนแบบแผนในการใช้ชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคล และเปลี่ยนแบบแผนประเพณีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมา (พัฒนา กิตติอาษา, ๒๕๕๖)

(๔) แนวคิดการใช้ความคิดสร้างสรรค์และการต่อยอดของศิลปวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) คือ การขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตจะเน้นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมขึ้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิม รวมทั้งการต่อยอดการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะ

หลักการสำคัญ คือ การพัฒนาภาคการผลิตสินค้าและบริการ บนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการใช้กระบวนการคิดเพื่อเพิ่มมูลค่า ซึ่งจำเป็นต้องมีการส่งเสริมต่อเนื่องไปสู่การศึกษาวิจัยและพัฒนาในเชิงลึกในสาขาเศรษฐกิจเฉพาะด้านที่ต้องเชื่อมโยงเข้ากับการส่งเสริมและพัฒนากลไกในเรื่องของทุนทั้งทุนทางการเงินและทุนทางวัฒนธรรม

การผลักดันอุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Industry) อันเป็นเป้าหมายของการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจบนพื้นฐานความคิดสร้างสรรค์ (Creative Economy) ไม่อาจหวังผลให้เกิดขึ้นในชั่วข้ามคืน แต่สิ่งสำคัญคือการสร้างและพัฒนาบุคลากรตอบสนองภาคการผลิตและบริการทั้งในระดับวิชาชีพและผู้ประกอบการให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ สามารถสร้างบุคลากรไทยที่ได้ผ่านการรับรองจากหน่วยงานระดับนานาชาติ ทำให้เกิดการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ในวงการบ่มเพาะธุรกิจตลอดจนการเชื่อมโยงเข้ากับเครือข่ายในระดับสากลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

๓) การนำทุนสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ได้แก่

(๑) ทุนมนุษย์ (Human Capital)

ประเทศไทยเติบโตก้าวหน้าขึ้นมาได้ โดยอาศัยปัจจัยในด้านต้นทุนการผลิตและแรงงาน ขณะนี้ถึงยุคที่ต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดใหม่ทั้งหมด การพัฒนาประเทศ ไม่สามารถผลักดันให้เกิดขึ้นจากต้นทุนการผลิตและแรงงานค่าจ้างต่ำได้อีกต่อไป ภาคธุรกิจต้องหันกลับมาให้ความสำคัญกับเรื่องของการเร่งพัฒนาทุนมนุษย์ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดและใช้สติปัญญาแก้ปัญหา รวมถึงเสนอคุณค่าที่ดีกว่าให้กับโลก ไม่ใช่การแสวงหาแหล่งต้นทุนและแรงงานค่าจ้างต่ำ

รากฐานของการสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ยังจำเป็นต้องมาจากการผลักดันให้เกิดการคิดค้นวิจัยและพัฒนา ภายใต้ พื้นฐานสติปัญญาของหลักการคิดทางวิทยาศาสตร์และการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี ดังนั้นการสร้างสติปัญญาให้เกิดขึ้นในสังคมเพื่อก้าวไปสู่ทุนมนุษย์ จึงต้องมีความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เริ่มต้นตั้งแต่ภาคการศึกษา การปฏิรูประบบการศึกษาให้ศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาเพื่อที่จะออกไปพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป ไม่ใช่ระบบการศึกษาที่บังคับให้เรียนเพื่อสอบให้ผ่านได้คะแนนสูง ๆ แข่งกันท่องจำให้ตรงตามแนวข้อสอบซึ่งไม่ช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นไปกลายเป็นทุนมนุษย์ที่ดีให้กับสังคมและประเทศชาติในอนาคต

แม้ในการพัฒนาทุนมนุษย์จำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์ แต่สิ่งสำคัญ คือ การสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยหลักของนวัตกรรม คือ ความแปลกใหม่ ก้าวกระโดด หรือแตกต่างจากของเดิมหรือวิธีการเดิมอย่างมากมาย นวัตกรรมสามารถสร้างสิ่งที่ยิ่งใหญ่โดยอาศัยความรู้ ที่เป็นระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทั้งนี้การนำความรู้และการเรียนรู้มาสร้างคุณค่าและมูลค่า ต้องนำมาผ่านกระบวนการให้ครบทั้ง ๓ มุม คือ มุมของการวิจัย มุมของนวัตกรรม และมุมของการจัดการความรู้ ที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอยู่ตลอดเวลา

(๒) ทุนทางสังคม (Social Capital)

ทุนทางสังคม หมายถึง ลักษณะทางสังคมที่ปัจเจกชนและองค์กรทางสังคมมีเครือข่าย มีความไว้วางใจ และเปิดรับในสิ่งใหม่ เพื่อส่งเสริม เกื้อหนุนและร่วมมือในการดำเนินงานซึ่งกันและกัน ทำให้สังคม องค์กร และตนเองบรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน การมีเครือข่ายและการเปิดรับในสิ่งใหม่จะมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม แนวคิดในการเปิดรับในสิ่งใหม่นั้น อาจมองได้สองมุมตามบริบทของประเทศไทย ดังนี้

- การยอมรับวัฒนธรรมแตกต่างกันจะก่อให้เกิดนวัตกรรม เพราะการรับความคิดที่ใหม่ ๆ เข้ามาจะก่อให้เกิดการพัฒนาขึ้น
- วัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม หากพิจารณาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นการมองจากภายในสู่ภายนอก ไม่ใช่จากภายนอกสู่ภายใน ซึ่งหมายถึง สิ่งที่เราที่มีอยู่เดิมสะสมมาเป็นภูมิปัญญาตั้งแต่บรรพบุรุษนั้นได้ถูกนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากแล้วหรือยัง

อย่างไรก็ตาม ทั้งสองมุมมองเกี่ยวกับทุนสังคมข้างต้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกันและสามารถดำเนินไปได้พร้อม ๆ กัน และต่างมีส่วนสำคัญในการเกิดความคิดสร้างสรรค์ (ศิริวัฒน์ แสนเสริม, ๒๕๕๙)

ทุนทางสังคม จะอยู่ในรูปของโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมรวมถึงเครือข่ายการติดต่อระหว่างสมาชิกในองค์กร หรือการติดต่อกับบุคคลภายนอก เช่น ลูกค้า ผู้ขาย เป็นต้น บนพื้นฐานของความคาดหวังระหว่างกัน ความเกื้อกูลกัน ความไว้วางใจกัน และการต่างตอบแทน (Reciprocity) ทุนสังคมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความสัมพันธ์อันดีของบุคคลจะสามารถนำทุนต่าง ๆ มาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น การระดม

เงินทุนของแต่ละบุคคลมาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การอาสาทำกิจกรรมของชุมชน รวมถึงทุนทางสังคม สามารถสร้างมูลค่าทางธุรกิจ โดยผนวกทุนสังคมเข้ากับความรู้ของบุคคล (ทุนทางปัญญา) และเงินทุน (วรวิทย์ โรมรัตนพันธ์, ๒๕๔๘ : ๗๐)

(๓) ทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital)

ทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าทางศิลปะกับวัฒนธรรม ทั้งที่เป็นสิ่งที่จับต้องได้ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัตถุ ผลงานทางศิลปะ ภาพเขียน รูปปั้น และสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความคิด การปฏิบัติ ความเชื่อและค่านิยมที่แบ่งปันระหว่างสมาชิกในชุมชน เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม ศิลปะ การแสดง เพลง งานวรรณกรรม เป็นต้น ตลอดจนการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมต่าง ๆ จะมีส่วนช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ หรือเป็นการขยายขอบเขตการเกิดความคิดสร้างสรรค์ (ศิริวัฒน์ แสนเสริม, ๒๕๕๙)

ทุนทางวัฒนธรรม ที่ปรากฏอยู่มี ๓ รูปแบบ กล่าวคือ

- สิ่งที่มีอยู่ในตัวคนและกลุ่มคนมาอย่างยาวนาน (Embodies State) ได้แก่ ความคิด จินตนาการ ความคิดริเริ่ม และความเชื่อ
- สิ่งที่เป็นรูปธรรม (Objectified State) ในรูปแบบของสินค้าวัฒนธรรม เช่น รูปภาพ หนังสือ สิ่งก่อสร้างสถานที่ที่เป็นมรดกโลก
- ความเป็นสถาบัน (Institutionalization State) ซึ่งสามารถทำให้เกิดความเป็นรูปธรรม เช่น กฎ กติกา การยอมรับที่หลาย ๆ คนเห็นร่วมกัน เช่น การยอมรับในสถาบันพระมหากษัตริย์ วัด และโรงเรียน (Pierre Bourdieu, 1986 : 47 – 50)

ในขณะเดียวกัน ทุนทางวัฒนธรรมถือเป็นทุนหนึ่งที่มีสำคัญในสังคมเศรษฐกิจ ซึ่งในยุคทุนอุตสาหกรรมเป็นทุนหลัก โดยมีการบริการเข้ามาเป็นทุนที่อยู่ระหว่างทุนภาคอุตสาหกรรมและวัฒนธรรม ทุนวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับความเติบโตระหว่างอุตสาหกรรมกับภาคบริการโดยมีสินค้าวัฒนธรรม (Cultural Products) แสดงความเจริญเติบโตของทุนวัฒนธรรม (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, ๒๕๔๖ : ๑๗ – ๑๘)

คุณค่าของทุนทางวัฒนธรรม สามารถจำแนกออกเป็น ๔ ด้าน หลัก ๆ (ICOMOS Australia, 1999 : 12 ; Pearson, Michael et al., 2002) ได้แก่

- คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ (Historic Value) ความเกี่ยวเนื่องกับบุคคล เหตุการณ์ กิจกรรม หรือช่วงเวลา ที่สำคัญในอดีตและมีอิทธิพลต่อสิ่งต่าง ๆ ในปัจจุบันและถึงอนาคต
- คุณค่าด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Value) เป็นองค์ประกอบของสถานที่หรือพื้นที่ที่มีทัศนียภาพหรือลักษณะทางกายภาพงดงาม สะท้อนรูปแบบที่มีเอกลักษณ์หรือที่โดดเด่น
- คุณค่าด้านวิชาการ (Scientific Value) การเป็นแหล่งข้อมูลที่มีศักยภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความหายาก คุณภาพ การเป็นตัวแทนของความรู้ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจประวัติ และความเป็นมาทางวัฒนธรรม
- คุณค่าด้านสังคม (Social Value) คุณสมบัติของสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทางสังคมทางวัฒนธรรม และก่อให้เกิดกิจกรรมทางสังคมในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนหรือกับชุมชนในพื้นที่ รวมถึงการเชื่อมโยงกับภายนอกด้วยเช่นกัน

ดังนั้น การคงคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมในสิ่งที่แสดงออกถึงความเป็นของแท้ (authenticity) (สุวรรณฤทธิ์ วงศ์ชะอุ่ม, ๒๕๕๓) เป็นการอนุรักษ์รักษาด้านทุนทรัพยากรทางวัฒนธรรมของไทย จากการมองกลับ

ไปที่รากเหง้าอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นที่หลากหลาย นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ เป็นพื้นฐานของการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ร่วมกับการปรับปรุงด้านตามบริบททางสังคมให้เกิดความร่วมมือ ตลอดจนความสามารถในการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้อย่างยั่งยืนต่อไป

(๔) ทุนเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Capital)

ทุนเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ระบบ (System) ฐานข้อมูล (Data Base) และเครือข่าย (Network) ในการขับเคลื่อนทุนเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นองค์ประกอบของหน้าที่หนึ่งของทุนมนุษย์ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจทางการจัดการด้านต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่วไปมักประกอบด้วย สารสนเทศพื้นฐานขององค์กร (Foundation Information) สารสนเทศที่ช่วยในการสร้างความสามารถในการผลิต (Productivity Information) สารสนเทศในการสร้างสมรรถนะ (Competence Information) สารสนเทศในการจัดสรรทรัพยากร (Resource Allocation Information) ตลอดจนสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางการตลาดและการขาย (ประเด็น มหารัตน์สกุล, ๒๕๕๗) การขับเคลื่อนตามองค์ประกอบดังกล่าว เกิดจากการมองสิ่งที่สั่งสมอยู่ในตัวมนุษย์เป็นพื้นฐาน และมีการผสมผสานทุนทางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ที่ต้องมีการจัดการร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เกิดการผลิตเป็นสินค้าและบริการที่สามารถสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์หรือคุณค่าทางสังคมได้

(๕) ทุนโครงสร้างสนับสนุน (Infrastructure Capital)

ทุนโครงสร้าง หมายถึง การมีและการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก หรือโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ เช่น สาธารณูปโภคพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการเงิน ทางศิลปะและวัฒนธรรมที่สนับสนุนการเกิดความคิดสร้างสรรค์ อาจรวมถึงการสนับสนุนจากสถาบันหรือภาคส่วนต่าง ๆ เช่น นโยบายการสนับสนุนของภาครัฐที่เอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายหรือกฎระเบียบจากสถาบันทางสังคม เช่น การบังคับใช้กฎหมายด้านลิขสิทธิ์ ภูมิปัญญา ที่เกี่ยวข้องกับการมีบทบาทของสถาบันทางสังคมนั้น ๆ ที่มีต่อทุนโครงสร้างสนับสนุน

ทุนโครงสร้าง เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะผสมผสานความคิดของทุนทางปัญญาชุดเดิมจนเกิดความแปลกใหม่ขึ้นมาได้นั้น ขึ้นอยู่กับการมีทุนโครงสร้างที่ดี ที่ทำให้บุคลากร (ทุนมนุษย์) อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมและโครงสร้างที่เอื้อต่อการแปลงแนวความคิด/ภูมิปัญญา (intellectual capital) ให้กลายเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ได้ (สมบัติ กุสุมาวดี, ๒๕๕๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการสร้างบรรยากาศสร้างสรรค์ ทั้งจากโครงสร้างพื้นฐานด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ โรงละคร เป็นต้น จะช่วยกระตุ้นจินตนาการ เอื้ออำนวยต่อการคิดสิ่งใหม่ และการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ ทุนโครงสร้างพื้นฐาน จึงเอื้อและสนับสนุนให้คนมีทักษะและความรู้ในสหสาขาวิชา เพื่อนำไปต่อยอดเป็นธุรกิจหรือใช้ประกอบอาชีพได้ ส่งผลประกอบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของประเทศได้ต่อไป (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๑)

๓.๑.๒ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการฯ

๑) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๕๑

ศิลปวัฒนธรรมมีส่วนในการสร้างสรรค์ และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณธรรม สร้างความสมานฉันท์ และมีความสุข

ทางจิตใจโดยตรงหรือทางอ้อมประกอบกับศิลปะร่วมสมัยเป็นทุนและพลังในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชาติให้ดีขึ้น ดังนั้น สมควรส่งเสริมศิลปร่วมสมัยโดยสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ ปลุกจิตสำนึกส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนผู้สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยซึ่งตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านศิลปร่วมสมัย และให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมศิลปร่วมสมัย เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ขอรับการส่งเสริม

มาตรา ๓

“ศิลปร่วมสมัย” หมายความว่า ศิลปะที่สร้างสรรค์จากความคิดและประยุกต์อย่างบูรณาการโดยมีวัฒนธรรมเป็นฐานรากสำคัญในการสร้างสรรค์เพื่อรับใช้สังคม

มาตรา ๑๐ กำหนดอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศิลปร่วมสมัยต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) กำหนดแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมศิลปร่วมสมัย
- (๓) กำหนดแนวทางในการจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลปร่วมสมัยทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติ

(๒) พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีและทรงคุณค่าของชาติและของท้องถิ่น รวมทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติให้แก่บุคคลที่สมควรเป็นศิลปินแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม หรือบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม ให้การดำเนินการเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

วัฒนธรรม หมายความว่า วิธีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีตประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญา ซึ่งกลุ่มชนและสังคมได้ร่วมสร้างสรรค์ สืบส่ง ปลุกฝัง สืบทอด เรียนรู้ ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งด้านจิตใจและวัตถุอย่างสันติสุขและยั่งยืน

(๓) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖ งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ งานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพหรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ ของผู้สร้างสรรค์ ไม่ว่างานดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างใด

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่ผู้เดียวตามมาตรา ๑๕ ดังต่อไปนี้

- (๑) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- (๒) เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (๓) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง

(๔) ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

(๕) อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม (๑) (๒) หรือ (๓) โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดหรือไม่ก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้

(๔) พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ว่า

“เครื่องหมาย” หมายความว่า ภาพลาย ภาพวาด ภาพประดิษฐ์ ตรา ชื่อ คำ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข ลายมือชื่อ กลุ่มของสี รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุหรือสิ่งเหล่านี้ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ตามมาตรา ๔๔ ไว้ว่าเมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้

(๕) พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ว่า

“ภาพยนตร์” หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็น เป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่รวมถึงวีดิทัศน์

“วีดิทัศน์” หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็น ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นเกมการเล่น คาราโอเกะที่มีภาพประกอบหรือลักษณะอื่นใด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ กำหนดอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดมาตรการในการส่งเสริมให้มีการสร้างภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีลักษณะสร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ หรือมีคุณค่าในทางศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบที่คนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์และวีดิทัศน์

(๖) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ว่า

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติหรือ ทักษะทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับและรู้สึก เป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อ ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน

มาตรา ๔ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการส่งเสริมและรักษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา

(๒) ศิลปะการแสดง

- (๓) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
- (๔) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
- (๕) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
- (๖) การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
- (๗) ลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๗) พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ว่า

“การวิจัย” หมายความว่า การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างเป็นระบบ อันจะทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง ความรู้ใหม่ หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎี แนวทางในการปฏิบัติเพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อสร้างนวัตกรรม อันจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

“ระบบวิจัย” หมายความว่า การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงกันอย่างประสานสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

“มาตรฐานการวิจัย” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ของการวิจัยและนวัตกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในทุกกระบวนการของการวิจัยและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้ รวมถึงจริยธรรมที่นักวิจัยพึงปฏิบัติด้วย

“ข้อมูลการวิจัย” หมายความว่า ข้อมูลที่เกี่ยวกับโครงการและผลงานการวิจัยและนวัตกรรมงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากรสินทางปัญญาที่เกิดจากการวิจัยและนวัตกรรม และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม

“นวัตกรรม” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ บริการ กรรมวิธีที่เกี่ยวกับการผลิต การจัดโครงสร้างองค์กร ระบบบริหารจัดการ การบริหารการเงิน ธุรกิจ การตลาด หรือในการอื่นใด ทั้งนี้ ซึ่งเป็นสิ่งใหม่หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญและนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้างทั้งในเชิงพาณิชย์และสาธารณะ

“หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดการเกี่ยวการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ซึ่งได้ระบุถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมแก่บุคคล คณะบุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานภาคเอกชน ให้มุ่งเน้นโครงการวิจัยและนวัตกรรมซึ่งมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและภาคการบริการของประเทศ
- (๒) สามารถตอบสนองต่อการสร้างความรู้ใหม่ ยกระดับนวัตกรรม ปรับปรุงกระบวนการผลิตและบริการ แก้ปัญหาเชิงเทคนิค ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยี หรือมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ
- (๓) มีความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

(๔) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนหรือวิสาหกิจเพื่อสังคมให้ดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) ส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาสาธารณะ ทรัพย์สินทางปัญญาที่ผู้ทรงสิทธิหรือเจ้าของอนุญาตหรือยินยอมให้ใช้ทรัพย์สินทางปัญญานั้น รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญาที่สิ้นอายุการคุ้มครองตามกฎหมายไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรม และการพัฒนาเพื่อต่อยอดความรู้และเทคโนโลยี

(๖) ลักษณะอื่นตามที่สถานนโยบายกำหนด

๒) ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๓) และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย มาตรา ๑๐ (๑) ได้กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศิลปะร่วมสมัยต่อคณะรัฐมนตรี และ (๓) กำหนดแนวทางในการจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลปะร่วมสมัย ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติ

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ได้นำเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ต่อคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ และระบุว่าเมื่อแผนยุทธศาสตร์ชาติประกาศใช้แล้ว ให้กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาปรับปรุงนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๕๒๕ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๐

๓) ภาครัฐมีนโยบายผลักดันแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

อุตสาหกรรมสร้างสรรค์หรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีที่มาจากพื้นฐานทางสังคมและบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล โดยนำมากลั่นกรองและผสมผสานกับเครื่องมือต่าง ๆ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ จนแปลงออกมาเป็นสินค้าและบริการ เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่มีความใหม่และมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งอาจเกิดจากการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัย หรือการเติมแต่งแนวคิดเชิงสร้างสรรค์บนบริบทของสังคมและวัฒนธรรม เช่น กระเป๋าถือลายผ้าขาวม้า ซีรี่ย์เกาหลี เป็นต้น ดังนั้น อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นแกนหลัก (Core Creative Industries) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการผลิตสินค้าและบริการสร้างสรรค์ จึงหมายรวมถึงงานฝีมือและหัตถกรรม ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ดนตรี ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ การพิมพ์ การผลิตรายการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง การโฆษณา การออกแบบสถาปัตยกรรม และการให้บริการออกแบบ ซึ่งรวมถึงการออกแบบกราฟิก เครื่องประดับ แฟชั่น เพอร์นิเจอร์ ของเล่น และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ด้วย สินค้าสร้างสรรค์หนึ่งชิ้นต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ มากมาย ก่อนจะได้้นำเสนอสินค้าหรือส่งมอบบริการนั้นให้กับกลุ่มเป้าหมายได้ ต้องอาศัยอุตสาหกรรมอื่นไปตลอดเส้นทาง ดังนั้น อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ต้องมีกระบวนการผ่านห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมการผลิตหรือสนับสนุนการผลิต และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดจำหน่ายนำไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์, ๒๕๖๑)

รัฐบาลมีนโยบายในการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ โดยเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative and Cultural Economy) เป็นหนึ่งในประเภทของเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ แนวทางพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ จำเป็นต้องมีการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวคิดในการหารูปแบบของสินค้าและบริการใหม่ ๆ เป็นการส่งเสริมให้คนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรในแวดวงสร้างสรรค์

ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ด้านความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ที่มั่งคั่งที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) โดยภาครัฐมีนโยบายผลักดันแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการนำศักยภาพของประเทศไทยที่เรียกว่า อุตสาหกรรม 5F ได้แก่ (๑) Fighting มวยไทย (๒) Festival เทศกาลต่าง ๆ (๓) Food อาหารประจำภาคต่าง ๆ (๔) Fashion การแต่งกายในแต่ละภูมิภาค (๕) Film ภาพยนตร์ต่าง ๆ มาจัดไว้เป็น Creative Tourism (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, ๒๕๕๙) รวมถึงการส่งเสริมอุตสาหกรรม 5F โดยการดำเนินการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในลักษณะการสานพลังประชารัฐ เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการดังกล่าว ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและลูกค้า เชื่อมโยงความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม CLMV รวมถึงกลุ่มประเทศ ASEAN และ ASEAN+6 เป็นต้น (กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๕๙)

๔) การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยตามแนวคิด Thailand 4.0

ประเทศไทย ๔.๐ เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม สร้างความเข้มแข็งจากภายใน เชื่อมเศรษฐกิจไทยสู่โลกด้วยความสมดุล สร้างคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ทั้งด้านพุทธศีกษา ศิลปศีกษา พลศีกษาและจริยศีกษา สร้างสังคมไทยเป็น “สังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน” โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต และผนึกกำลังสานพลังประชารัฐ เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง โดยการเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาต่อยอด

นโยบายเศรษฐกิจประเทศไทย ๔.๐ เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย “นวัตกรรม” เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าแก่โครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Value Based Economy) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน ๓ มิติสำคัญ ดังนี้

(๑) จากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ ไปสู่สินค้านวัตกรรม

(๒) จากการขับเคลื่อนประเทศด้านภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

(๓) การปรับเปลี่ยนจากภาคการผลิต ไปสู่ภาคการบริการมากขึ้น

“ประเทศไทย ๔.๐” ได้มีการกำหนด ๕ กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพของประเทศไทย ประกอบด้วย (๑) กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture and Bio-Tech) (๒) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med) (๓) กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics) (๔) กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ (Digital, IoT, Artificial Intelligence & Embedded Technology) (๕) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services)

กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) ในบทบาทการขับเคลื่อนของภาครัฐ ประเทศไทยได้มีการลงนามความร่วมมือกับประเทศเกาหลีใต้ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของทั้ง ๒ ประเทศ ประกอบด้วย MOU ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) MOU ระหว่าง Korea Creative Content Agency (KOCCA) กับ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (๒) MOU ระหว่าง Korean Craft and Design Foundation (KCDF) กับ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (SACICT)

หลังจากการลงนามความร่วมมือกับประเทศเกาหลีใต้ ประเทศไทยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของเกาหลีใต้ เพื่อนำมาปรับใช้กับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย โดยมีตัวอย่างการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) รัฐบาลเกาหลีใต้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง Center for Creative Economy and Innovation (CCEI) เป็นการจัดตั้งลักษณะการร่วมทุน ๓ ส่วน ได้แก่ บริษัทเอกชนขนาดใหญ่ รัฐบาลกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างศูนย์ CCEI ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จำนวน ๑๘ แห่ง เพื่อเป็นศูนย์อำนวยความสะดวกและบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่ โดยทั้ง ๑๘ แห่ง มีความแตกต่างกันตามศักยภาพของพื้นที่และจุดแข็งของบริษัทเอกชนที่ร่วมมือ เช่น Lotte, Samsung, Hyundai และ SK เป็นต้น

(๒) ภาคเอกชนของเกาหลีใต้ได้มีการสร้าง Digital Media City ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้าน Digital Media แบบครบวงจร เช่น Digital Pavilion ซึ่งประกอบด้วย ๓ โซน ได้แก่ (๑) โซน ICT Creation เป็นโซนจำลองการใช้ชีวิตในเมืองแห่งอนาคต หรือ i-City (๒) โซน ICT Exploration เป็นโซนสำหรับเรียนรู้เทคโนโลยี ICT จากการเล่นเกม และ (๓) โซน ICT Imagination ซึ่งเป็นโซนที่ได้สัมผัสกับไลฟ์สไตล์ในอนาคตที่ไร้ขีดจำกัดได้ นอกจากนี้ สถานีโทรทัศน์ MBC หรือ Munhwa (Culture) Broadcasting Corporation ได้จัดสร้าง MBC World Theme Park เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้และสามารถสร้างจินตนาการให้กับเด็กและคนทั่วไป ได้สัมผัสวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน ตลอดจนการมีประสบการณ์ร่วมกับศิลปินที่ชื่นชอบได้

(๓) บริษัท SM Entertainment มีการต่อยอดธุรกิจบันเทิงจากการที่เป็นบริษัทต้นสังกัดของศิลปินเกาหลีชื่อดังอยู่แล้ว เช่น Super Junior, Girl's Generation, EXO, TVXQ (ดงบังชินกิ), BoA โดยมีการสร้างธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเป็น SM Entertainment Communication Center ให้เป็นศูนย์กลางแห่งความบันเทิงในหลากหลายรูปแบบ เช่น ร้านคาเฟ่สำหรับให้แฟนคลับมานั่งรอศิลปิน และร้านค้า “SUM Market” มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ขนม เครื่องดื่ม สินค้าแฟชั่น ไลฟ์สไตล์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปิน โดยสร้างสรรค์การออกแบบผลิตภัณฑ์จากเอกลักษณ์ตัวตนของศิลปินมาใช้ มีโรงภาพยนตร์ Hologram ขนาดใหญ่ให้รับชม นอกจากนี้ ยังมีห้องกระจกที่เปิดโอกาสให้แฟนคลับสามารถชมการแสดงของศิลปินได้อย่างใกล้ชิด ตลอดจนการสร้าง SM Town ที่มีทั้งในส่วนของ SUM Market ให้แฟนคลับสามารถซื้อสินค้าแบรนด์ศิลปินได้ และ SM Town Studio ที่เปิดโอกาสให้คนทั่วไปสามารถเป็น Super Star ได้ด้วยเช่นกัน ทั้งการฝึกร้องเต้น อัดเสียง ในสไตล์เพลงที่เหมาะสมกับตัวเองได้ พร้อมทั้งให้มีโอกาสได้แต่งตัวและแต่งหน้าด้วยช่างคนเดียวกับศิลปิน รวมไปถึงการมีอัลบั้มภาพและทำมิวสิกวิดีโอของตัวเองได้

(๔) รัฐบาลเกาหลีใต้ โดย Korea Creative Content Agency (KOCCA) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการสร้าง Creative and Cultural Content ที่แข็งแกร่งและครบวงจร ถือเป็นการสร้างต้นน้ำที่สำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รัฐบาลสนับสนุนตั้งแต่การจัดหา (Sourcing), การแข่งขัน (Contesting), การผลิต (Production) และการตลาด (Marketing) ให้ความสำคัญและสร้างความเข้มแข็งในด้านการออกแบบ ตลอดจนการวิเคราะห์ Global Trend ของโลก เพื่อนำมาเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางส่งเสริมและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

ภายหลังการศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของเกาหลีใต้ ประเทศไทยมีนโยบายชัดเจนที่จะพลิกฟื้นและผลักดันเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยนวัตกรรม โดยการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องมีการบูรณาการและร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตามแนวนโยบายพลังประชารัฐ เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการดังกล่าว ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและลูกค้า เชื่อมโยงความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มสมาชิกอาเซียน ฯลฯ ทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศร่วมกันอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอนาคต

๓.๑.๓ ผลการดำเนินงานด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒)

หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สมาคม มูลนิธิ ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ผลการดำเนินงานจากรายงานประมวลผลมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ จำแนกตามการผลิต และข้อมูลจำนวนแรงงานที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ พบว่าในปี ๒๕๖๑ กลุ่มอุตสาหกรรม (รวมภาคบริการ) คือ อุตสาหกรรมงานฝีมือและหัตถกรรม ดนตรี ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ภาพยนตร์ แพร่ภาพกระจายเสียง การพิมพ์ ซอฟต์แวร์โฆษณา การออกแบบ สถาปัตยกรรม แฟชั่น อาหารไทย แพทย์แผนไทย และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจถึง ๑.๔๖๑ ล้านล้านบาท โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายสาขา เช่น สาขาทัศนศิลป์ที่มีมูลค่าสูงถึง ๒๓,๐๙๑ ล้านบาท สาขาศิลปะการแสดงที่มีมูลค่าสูงถึง ๑๙,๔๖๕ ล้านบาท สาขาภาพยนตร์ ที่มีมูลค่าสูงถึง ๒,๔๒๑ ล้านบาท และสาขาดนตรีที่มีมูลค่าสูงถึง ๑,๔๗๘ ล้านบาท เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูง (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๓)

จากการดำเนินงานในระยะเริ่มแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒) เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ “บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยใช้มิติด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สร้างคุณค่าทางสังคม และมูลค่าทางเศรษฐกิจ” และเป็นไปตามเป้าประสงค์ระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ และครอบคลุมทั้งมิติสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ดังนี้

กระทรวงวัฒนธรรมได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม (Big Data) ซึ่งมีการประมวลผลและวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรมและสร้างการบูรณาการ ข้อมูลและสารสนเทศระหว่างหน่วยงานภายใต้กระทรวงและให้บริการประชาชนทั่วไป และผู้นำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดได้ โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้และวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ และการประยุกต์ใช้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยจัดทำฐานข้อมูลเผยแพร่ทั้งในด้านการวิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ จำนวน ๕ สาขา ได้แก่ สาขาศิลปะ สาขาวรรณศิลป์ สาขาเรขศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง และสาขาออกแบบเครื่องแต่งกาย รวมทั้งมีการรวบรวมทำเนียบนามของศิลปินในสาขาวรรณศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง และในส่วนของหัตถศิลป์ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะ สาขาศิลปะ ซึ่งได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลไว้บนเว็บไซต์สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

อีกทั้งได้มีการสำรวจสืบค้นข้อมูลผลิตภัณฑ์ของชุมชนคุณธรรม เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย ทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพในการแข่งขันได้ และมีทะเบียนฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ เช่น ชุมชนคุณธรรมจังหวัดตากมีฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าอำเภอละ ๒๕ ผลิตภัณฑ์ จากนั้นขยายผลสู่การจัดตั้งศูนย์บันดาลไทยของจังหวัดตาก เพื่อจำหน่ายและจัดแสดงสินค้า

ที่ต่อยอดจากทุนทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละชุมชนให้บุคลากรในพื้นที่มีองค์ความรู้และทักษะในการพัฒนาสินค้าทางวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากการดำเนินงานโครงการอบรมต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นให้เกิดเป็น Role model ในแต่ละพื้นที่

ในภาคของสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้มีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จากโครงการนิทรรศการทางวิชาการและการแสดงศิลปวัฒนธรรม มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และประชาชนเข้าร่วมโครงการจำนวนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในศิลปะสาขาต่าง ๆ เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้ นวัตกรรม และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ในด้านของการส่งเสริมองค์ความรู้และนวัตกรรมทั้งในมิติของการวางระบบและจัดทำฐานข้อมูลต่าง ๆ ในส่วนของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้มีการดำเนินงานพัฒนาระบบเดินท่งโมไบล์ (on-line/off-line) ซึ่งเป็นระบบสร้างเส้นทางศึกษาวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้าน และได้จัดทำระบบสร้างเส้นทางศึกษาวัฒนธรรมเชื่อมต่อสื่อสังคมออนไลน์ (Cultural Education route) ตลอดจนการดำเนินงานโครงการแผนจัดทำข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวที่รวมต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม (TSA-SEEA) ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเป็นฐานในการวิจัยและพัฒนาแพลตฟอร์มวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital Culture Platform) ต่อไป

จำนวนพื้นที่การแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีพิพิธภัณฑ์ศิลปะและหอศิลป์ทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย ประมาณ ๑๐๙ พื้นที่ (Thailand Art & Design Guide, ๒๐๐๘) ซึ่งปัจจุบันหอศิลป์ในประเทศไทยที่บริหารจัดการในระบบราชการภายใต้สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม อาทิ หอศิลป์แห่งชาติ ถนนเจ้าฟ้า หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน เป็นต้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการสร้างหอศิลป์แห่งชาติ (รัชดาภิเษก) บนพื้นที่ ๓๕ ไร่ เมื่อมีการเปิดดำเนินการจะเป็นการสร้างความร่วมมือร่วมของหอศิลป์ต่อผู้ชมและสังคมในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ทั้งทางด้านวัฒนธรรมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่เพื่อให้ผู้คน ชุมชน สังคม ได้สัมผัสและมีส่วนร่วมกับวิถีชีวิตร่วมสมัย ถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้หอศิลป์สามารถดำรงอยู่ได้ในระยะยาว

นอกจากนี้ พื้นที่เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ต่อยอดต้นทุนทางวัฒนธรรม สร้างภาพลักษณ์และรายได้ให้แก่ชุมชน จากการคัดเลือกจังหวัดน่านรองการเป็น “เมืองศิลปะ” ได้แก่ กระบี่ เชียงราย และโคราช (นครราชสีมา) โดยมีการจัดกิจกรรมเทศกาลศิลปะในพื้นที่ร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมเทศกาลศิลปะระดับชาติและนานาชาติ กิจกรรมด้านการจัดแสดงผลงาน กิจกรรมด้านการจัดประกวดแข่งขันทางศิลปะ กิจกรรมด้านการนำทุนทางวัฒนธรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งในการจัดกิจกรรมในพื้นที่ได้รับความร่วมมือจากศิลปิน/ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เข้าร่วมทั้งหมด ๗๐๓ ศิลปิน/ภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย เชียงรายเมืองศิลปะ ๒๙๑ ศิลปิน/ภาคีเครือข่าย โคราชเมืองศิลปะ ๒๙๔ ศิลปิน/ภาคีเครือข่าย และกระบี่เมืองศิลปะ ๑๑๘ ศิลปิน/ภาคีเครือข่าย

การส่งเสริมพื้นที่/ชุมชน/หมู่บ้านที่มีศักยภาพมีต้นทุนทางศิลปวัฒนธรรมเป็นฐานให้เกิดมูลค่าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ จากโครงการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนในการยกระดับหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ผลการดำเนินงานมีกลุ่มเป้าหมายหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ภายใต้การดำเนินงานของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ที่ได้รับการพัฒนาจำนวน ๓๒๒ หมู่บ้านทั่วประเทศ

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ดำเนินโครงการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชน ๙๗๐ ราย เกิดแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

เชิงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมพื้นถิ่นสู่เชิงพาณิชย์ นำแนวคิดด้านการตลาดและความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปพัฒนาหรือต่อยอดผลิตภัณฑ์ มีต้นแบบใหม่ที่พร้อมนำเสนอสู่ช่องทางการตลาดในระดับสากล เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจ SME และวิสาหกิจชุมชน เป็นการตอบสนองต่อเป้าหมายการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรม โดยต่อยอดเชื่อมโยงกับโครงการสร้างมูลค่าเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของประเทศไทย ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพนักออกแบบผลิตภัณฑ์สู่สากลในรูปแบบ Academy ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาด้านการออกแบบสามารถออกแบบชิ้นงานใหม่ได้ร้อยละ ๖๕ ผู้ที่ได้รับการพัฒนาและสามารถออกแบบชิ้นงานใหม่โดยนำไปผลิตชิ้นงานได้จริงร้อยละ ๓๐ จำนวนแบรนด์ไทยที่สามารถพัฒนาสู่ตลาดสากล ๑๕ แบรนด์

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ยังได้สนับสนุนด้านความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศไทย (Comparative Advantage) ในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) ในอุตสาหกรรม 5F คืออุตสาหกรรมแฟชั่น (Fashion) โดยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมแฟชั่นและไลฟ์สไตล์ กิจกรรม Modern Thai Silk ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายร้อยละ ๖๕ ในอุตสาหกรรมแฟชั่นได้รับการพัฒนาเกิดยอดขายในผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐

จากนโยบายและเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ที่มุ่งให้เกิดความร่วมมือเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องแต่งกายมุสลิมจังหวัดชายแดนใต้เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในอาเซียน เป็นการเพิ่มจำนวนสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่นำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ จำนวน ๑๒๕ ผลิตภัณฑ์ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอใหม่ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม ได้มุ่งการส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย โดยผลิตสินค้าและบริการที่ได้จากการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนคุณธรรมจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น จังหวัดตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ จากฐานรายได้เดิมก่อนการได้รับความรู้และทักษะจากการเข้าร่วมโครงการฯ

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้นำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ จากการดำเนินโครงการอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ได้ผลตอบรับในการสร้างผลงานทางศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมได้รับการพัฒนาต่อยอดรูปแบบให้ทันสมัย จำนวน ๑๘ ชุด เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และส่งเสริมพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

การส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้ร่วมกันพัฒนาบนฐานมรดกทางวัฒนธรรมถือเป็นกลไกสำคัญ ทั้งในด้านการต่อยอดผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ และทั้งด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริมพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย นอกจากการเพิ่มมูลค่าของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์แล้ว ยังเป็นการสนับสนุนให้ศิลปินได้มีเวทีในการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางด้านศิลปะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการสร้างสรรค์และแนวคิดจากศิลปินในระดับนานาชาติ เพื่อเป็นบันไดก้าวสู่ศิลปินมืออาชีพในระดับสากล และยังเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านศิลปะในด้านการบริหารจัดการงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและงานด้านภัณฑารักษ์ รวมทั้งการสร้างรายได้จากต้นทุนและทรัพยากรทางศิลปวัฒนธรรม การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ประเทศไทยสามารถเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยไปทั่วโลก และใช้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์ ตามเป้าประสงค์ระดับประเทศ โดยมีการส่งเสริมภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากล ในนิทรรศการสถาปัตยกรรมนานาชาติ เวนิส เบียนนาเล่ ณ เมืองเวนิส สาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกับสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อร่วมกันเผยแพร่ผลงานสถาปนิกไทยในเวทีระดับโลก และการประสานงานร่วมมือเชิงรุกกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้านสถาปัตยกรรม ในการเข้าร่วมนิทรรศการดังกล่าวที่มีการจัดขึ้นทุก ๒ ปี ผลการดำเนินงานตอบสนองเป้าหมายยุทธศาสตร์ในประเด็นภาคีเครือข่ายที่ร่วมขับเคลื่อนงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศ ผลงานของศิลปินไทยได้เข้าร่วมแสดงผลงานในระดับนานาชาติ จากในนิทรรศการนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สถาปนิกไทยได้มีโอกาสนำเสนอผลงานชื่อ “Blissfully Yours” จำนวน ๑๐ ผลงาน ภายใต้ Theme “Freespace” ที่สื่อสารถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ความสามารถในการปรับตัว การมองโลกในแง่ดี การประนีประนอม ถ้อยทีถ้อยอาศัยกันของวัฒนธรรมไทย ผ่านภาพยนตร์และภาพเคลื่อนไหว (Animation)

อีกทั้ง ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ยังได้มีการนำไปเผยแพร่เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจผ่านโครงการเสริมสร้างอัตลักษณ์และความเป็นไทย ให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และสุนทรียะให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยการรณรงค์ส่งเสริมความเป็นไทยตามนโยบายของรัฐบาล เป็นการเสริมสร้างความเป็นไทยสู่ประชาชน ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศทั่วโลก ๓ ระดับ ได้แก่ วิถีถิ่น วิถีไทย/วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมอาเซียน/มรดกไทย มรดกโลก ผู้เข้าร่วมโครงการกว่า ๒๐,๐๐๐ คน และมีความพึงพอใจระดับร้อยละ ๘๕ ส่งผลให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้และทำความเข้าใจกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมากขึ้น

ศิลปะและวัฒนธรรมไทยเป็นต้นทุนสำคัญในการเชื่อมโยงประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านผ่านประสบการณ์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมในแบบอาเซียน โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดกิจกรรมทั้งในและต่างประเทศโดยการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ศิลปะในแต่ละพื้นที่ ทั้งเป็นการสานต่อ “เมืองรอง” ภายใต้แคมเปญ “Experiencing ASEAN Pop Culture” เป็นการขับเคลื่อนคุณค่าทางวัฒนธรรมแต่ละถิ่นฐาน ผสมผสานงานสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวผ่านวัฒนธรรมสมัยนิยม เชื่อมโยงด้านอาหาร ศิลปะ วรรณกรรม ดนตรี และกีฬา ในจังหวัดเมืองรองของประเทศไทย ได้แก่ เชียงราย สุโขทัย ตราด และในกลุ่มประเทศอาเซียน อย่างพระตะบองและมณฑลเลย์ โดยเชิญศิลปินชื่อดังจากไทยและอาเซียน รวมกว่า ๑๐ ประเทศ ร่วมกันสร้างสีสันให้เมืองรองผ่านงานศิลปะที่สะท้อนวิถีชุมชนเพื่อมอบไว้เป็นสมบัติ ของแผ่นดิน นอกจากนี้ ในส่วนของการทูตวัฒนธรรม กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการเผยแพร่อาหาร ศิลปะ รวมถึงแฟชั่น กีฬา/มวยไทย และท่องเที่ยวไทยให้เป็นที่รู้จักในต่างแดน ใน “งานเทศกาลไทย” หรือ “Thai Festival” ในกว่า ๔๐ ประเทศทั่วโลก ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากจนกลายเป็นกิจกรรมสำคัญในปฏิทินประจำเมืองนั้น เช่น งานเทศกาลไทยที่กรุงโตเกียวทุกสัปดาห์ที่สามของเดือนพฤษภาคม ซึ่งมีคนเข้าร่วมกว่า ๓๕๐,๐๐๐ คนต่อปี

นอกจากนี้ ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเกิดการบูรณาการร่วมกันเผยแพร่ผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยไปยังอารยประเทศให้เกิดการยอมรับในแบรนด์ไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ (เส้นทางผ้าไทย) เป็นการเผยแพร่ผ้าไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลางและประเทศญี่ปุ่น เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประชาชนมีความใกล้ชิดยิ่งขึ้น และส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในด้านต่าง ๆ ในระยะยาว ทั้งด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวต่อไป

จากผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาประกอบกับบริบทความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วภายใต้สังคมที่เป็นพลวัต ที่ผ่านมาสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่มีการวิวัฒนาการไปในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นแกนสำคัญในการขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเมื่อผนวกเข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์ ก็จะเป็นการเน้นหนักไปกับระบบทุนนิยม ซึ่งอาจส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง ประเด็นดังกล่าวถือเป็นระบบคิด และอุดมการณ์ที่จะเป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำของมนุษย์ จึงเป็นที่มาให้ปัจจุบันได้มีการพิจารณาถึงทุนมนุษย์ ให้ได้ถูกพัฒนาแบบองค์รวมควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม จึงจะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน (พงษ์ทัช จิตวิบูลย์ และวันชัย ธรรมสัจการ, ๒๕๖๒)

ในปัจจุบันสังคมมีการขับเคลื่อนด้วยระบบสารสนเทศ ขับเคลื่อนผ่านข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่และมีการขยายสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง มีข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้นและเชื่อมโยงได้มากมาย ซึ่งต่อไปหุ่นยนต์จะมีข้อมูลหรือ software ที่ทำให้หุ่นยนต์สามารถทำอะไรได้หลากหลาย มีความคิดและมีอารมณ์ มีความฉลาดคล้ายมนุษย์ (Case, 2017) พัฒนาเป็นสังคมทุกวันนี้ที่เรียกว่ายุคดิจิทัล ขับเคลื่อนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และการสร้างนวัตกรรมใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่คาดว่าจะเข้ามาทำงานแทนที่มนุษย์ในอนาคต (พงษ์ทัช จิตวิบูลย์ และคณะ, ๒๕๖๒)

แต่อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรมนุษย์ยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ด้วยข้อจำกัดบางอย่างที่ปัญญาประดิษฐ์ยังไม่สามารถทำได้ เช่น งานที่ต้องใช้การรับรู้และการตอบสนองที่ซับซ้อน งานด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น (ทรงพันธ์ เจริมประยงค์, ๒๕๖๒)

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนประเทศ แต่ทั้งนี้ไม่ควรละเลยต่อประเด็นการเปลี่ยนแปลงในระดับจุลภาค ที่มุ่งเน้นกับการพัฒนาคนในฐานะที่เป็นผู้กระทำการสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เพราะรากฐานสังคมคือมนุษย์ ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรอบด้านทั้งมิติทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่นับวันจะมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ให้เกิดการพัฒนาอย่างเหมาะสมและจะสามารถนำประเทศอยู่รอดในศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างมีคุณภาพ (พงษ์ทัช จิตวิบูลย์ และคณะ, ๒๕๖๒)

แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) นอกจากการทบทวนให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ทุกระดับแล้ว ได้มีการวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามรายยุทธศาสตร์ที่ขับเคลื่อนงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล หรือทรัพยากรมนุษย์ที่ถือปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ประกอบกับผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาอาจยังวัดผลไม่เป็นรูปธรรมในบางส่วนของแต่ละแนวทางการพัฒนา จึงได้มีการกำหนดและปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมแนวทางการพัฒนาและการวัดผลที่จะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงให้ครอบคลุมทุกมิติที่เกี่ยวข้อง โดยแผนปฏิบัติการฯ นี้ มุ่งส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยองค์ความรู้ การสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรมีทักษะและยกระดับศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลงาน พร้อมทั้งให้ได้รับการปกป้องและคุ้มครองผลงานที่ได้สร้างสรรค์ นำมาซึ่งการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ ตลอดจนความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีการอำนวยความสะดวกต่อภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจจากการนำทุนทางวัฒนธรรมพัฒนาต่อยอดให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงแข่งขันในเวทีโลกได้

ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้ ได้มีการกำหนดเป้าหมายให้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยขับเคลื่อนการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ บูรณาการความร่วมมือส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของมูลค่าเศรษฐกิจจากการ

ต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม จากข้อมูลสถิติในปี ๒๕๖๑ พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่ ๑.๔๖๑ ล้านล้านบาท (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๒) เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ ๑.๔ ล้านล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๖

๓.๒ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นมิติการสร้างสรรคจากรากฐานทุนทางวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการแบบหรือแนวความคิดของสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบัน ให้เกิดการประยุกต์อย่างบูรณาการสอดคล้องสัมพันธ์และส่งผลต่อกัน และกันระหว่างศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการนำมาต่อยอดผสมผสานกับเทคโนโลยี ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ นำไปสู่การยกระดับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ซึ่งเป็นแกนหลักของกระบวนการผลิตสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์ในสาขาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี วรรณศิลป์ สถาปัตยกรรม มัณฑนศิลป์ เฟอร์นิเจอร์ ภาพยนตร์ และออกแบบเครื่องแต่งกาย ที่เป็นการมุ่งส่งเสริมกิจกรรมหรือกระบวนการผลิตที่ใช้พื้นฐานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ต่อยอดร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป็นการเพิ่มมูลค่าทั้งในเชิงพาณิชย์และคุณค่าทางสังคม เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และพัฒนาได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

วิสัยทัศน์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับนานาชาติ พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ นำประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แนวคิดการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

จากวิสัยทัศน์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มีแนวทางการส่งเสริมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้

- ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับนานาชาติ : ยกย่องแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยสู่ความเป็นสากล และพัฒนาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพ และส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยผ่านศิลปวัฒนธรรมในประชาคมโลก
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : แนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพยากรสินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางศิลปะและวัฒนธรรม การส่งสมความรู้ทางสังคม และนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการสร้างมูลค่าสินค้าหรือบริการที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ จากกลุ่มกิจกรรมการผลิตหรืออุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เป็นการเพิ่มมูลค่าโดยผ่านห่วงโซ่มูลค่า ๓ ส่วน ได้แก่ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมการผลิตหรือสนับสนุนการผลิต และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดจำหน่าย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยพัฒนาจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ : พัฒนางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่ (๑) การพัฒนาจิตใจ การสร้างกลไกลงใจในการผลักดันให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลปะร่วมสมัยในทุกสาขา และให้เกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้า อัตลักษณ์ความเป็นไทย (๒) การพัฒนาสังคม การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ ให้เป็นพลังทางสังคมที่สำคัญสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาเฝ้าระวังในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (๓) การพัฒนาเศรษฐกิจ

ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากพื้นฐานศิลปะและวัฒนธรรมไทย ทั้งในมิติของทุนทางปัญญาและทักษะการประยุกต์เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์ สนับสนุนการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

- **ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยนำประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน** : ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่ (๑) **ความมั่นคง** ส่งเสริมให้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นหนึ่งในอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยที่สนับสนุนให้การต่างประเทศมีเอกภาพและมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก (๒) **ความมั่งคั่ง** ยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรมโดยใช้แนวคิด “ต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” เป็นการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทย (๓) **ความยั่งยืน** ส่งเสริมความยั่งยืนใน ๓ มิติ ได้แก่ มิติทางสังคม มิติทางศิลปวัฒนธรรม และมิติทางเศรษฐกิจ จากพื้นฐานของมรดกทางวัฒนธรรม

การส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ เป็นไปตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ที่มุ่งส่งเสริมให้มีการนำศิลปะและวัฒนธรรมไทยเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาต่อยอด สอดคล้องตามวิสัยทัศน์การพัฒนาของประเทศให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในระยะเริ่มแรก (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) โดยทบทวนยุทธศาสตร์แนวทางและแผนงานโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบันในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ และเพื่อให้การส่งเสริมครอบคลุมทุกมิติ และได้รับการพัฒนาต่อยอดในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ตลอดจนถึงระดับนานาชาติ และมีการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป จึงได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ประเทศไทยเป็นศูนย์บูรณาการการเรียนรู้และความร่วมมือ ในการพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งระบบ เพื่อต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

พันธกิจ

- ๑) พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล
- ๒) ส่งเสริมพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ
- ๓) สนับสนุนการสร้างสร้งงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- ๔) บูรณาการความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศให้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยมีบทบาท

ในเวทีโลก

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ตระหนักถึงคุณค่างานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- ๒) เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการส่งเสริมครอบคลุมทุกมิติ และให้กลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาต่อยอดจากทุนทางวัฒนธรรมในทุกระดับ ทั้งระดับชุมชนท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ตลอดจนถึงระดับนานาชาติ

๓) เพื่อยกระดับการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์จากพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทย

๔) เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยไปทั่วโลกเป็นการส่งเสริมทักษะเชิงบวกต่อประเทศไทย รวมถึงเป็นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย

๓.๒.๒ เป้าหมายหลัก

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตใจ สร้างพลังทางสังคม และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายในระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

- ๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม
- ๒) ระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
- ๓) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๒.๓ ตัวชี้วัดหลัก

- ๑) การนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
- ๒) เปิดให้บริการหอศิลป์แห่งชาติที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาค จำนวน ๑ แห่ง
- ๓) เปิดให้บริการ Big Data ระบบศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านวัฒนธรรม จำนวน ๑ ระบบ
- ๔) จำนวนภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๓.๒.๔ แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

แนวทางการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดในแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินการ/พัฒนาตามแผนปฏิบัติการฯ นี้ กำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ ๔ ยุทธศาสตร์ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

การศึกษาวิจัยให้เกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยนำต้นทุนรากเหง้าทางเศรษฐกิจ เช่น อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม วิถีชีวิต เป็นต้น ถ่ายทอดเชื่อมโยงต่อยอดอดีต นำต้นทุนความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในความเกี่ยวข้องศิลปวัฒนธรรมมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีดิจิทัลหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นการปรับปรุงขึ้นเพื่อปูทางสู่อนาคตด้วยการนำองค์ความรู้และการประยุกต์เพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตที่มีความพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าหมาย

- (๑) คนไทยมีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สามารถต่อยอดพัฒนาภูมิปัญญา และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑
- (๒) มีการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยผสมผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

- (๓) ผู้ประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมถึงประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์
- (๔) งานวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการเผยแพร่ในระบบศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ*

- (๑) จำนวนประชาชนและภาคีเครือข่ายได้รับการเผยแพร่และพัฒนาองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน
- (๒) จำนวนฐานข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการพัฒนาและเผยแพร่ในระบบศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒ สาขา
- (๓) จำนวนระบบสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการข้อมูลดิจิทัลทางมรดกศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓ รายการ
- (๔) จำนวนผู้ประกอบการหรือชุมชนที่ใช้ผลงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และนำไปพัฒนาเพิ่มมูลค่า มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลง จำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
- (๕) มูลค่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมที่ผู้ประกอบการหรือชุมชนนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ*

- (๑) แหล่งข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรม สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดและประยุกต์ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือสังคมอย่างเป็นรูปธรรม
- (๒) ประชาชนเข้าถึงองค์ความรู้ด้านมรดกศิลปวัฒนธรรม ผ่านระบบดิจิทัลและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
- (๓) กลุ่มเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์และคุณภาพชีวิต สามารถสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศ

หมายเหตุ * อ้างอิงการวัดผลจากฐานข้อมูลปี ๒๕๖๒ / ปี ๒๕๖๓ ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙)

แนวทางการพัฒนา

(๑) **ส่งเสริมการศึกษา วิจัย องค์ความรู้ งานสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย** ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่จากฐานของทุนทางศิลปะและวัฒนธรรม ให้มีการเชื่อมโยงถ่ายทอดภูมิปัญญาหรือองค์ความรู้ ส่งเสริมให้บุคคลมีส่วนร่วมการเป็นแม่พิมพ์ (Role model) เพื่อเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในทุกช่วงวัยที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบชุดการเรียนรู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในแต่ละสาขา เป็นการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยแบบมุ่งเป้า เช่น การจับคู่ระหว่างสถาบันการศึกษากับผู้ประกอบการภาคเอกชนในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย มุ่งเป้าเรื่องที่ต้องสนองต่อความต้องการของประเทศในระยะยาวที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมการวิจัยขั้นพื้นฐานหรือสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งการวิจัย

สำหรับการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งมุ่งให้มีการนำผลการวิจัยไปพัฒนาใช้ประโยชน์ทั้งในด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ และคุณภาพชีวิต

(๒) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

สร้างสรรค์และประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยต่อยอดร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน/องค์กร และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) รวมถึงแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการพัฒนาธุรกิจหรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ตลอดจนประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและเป็นการขยายฐานของผู้ชมให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการนำทุนทางวัฒนธรรมพัฒนาสื่อสารผ่านเทคโนโลยีให้เข้าถึงคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงงานศิลปวัฒนธรรมได้ในหลากหลายช่องทาง อาทิ ผ่านสื่ออุตสาหกรรมบันเทิง เป็นต้น ทำให้เกิดความเข้าใจ เรียนรู้ที่จะนำไปต่อยอด ส่งเสริมปัจจัยของสถานะและวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์และนวัตกรรมหรือการเสริมสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์ (Creative culture)

(๓) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ส่งเสริมบุคลากร

ด้านงานสร้างสรรค์และศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้มีการพัฒนานวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์จากฐานทุนทางวัฒนธรรม สนับสนุนให้ผู้สร้างสรรค์งานได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานจากกิจกรรมการสร้างสรรค์ทั้งทางกายภาพและแพลตฟอร์มดิจิทัล เป็นการสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างบรรยากาศการสร้างสรรค์ให้เกิดแรงบันดาลใจ ส่งเสริมงานอาชีพที่มีความน่าสนใจและท้าทายความสามารถการแสดงออก เพื่อรองรับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ตลอดจนการสร้างกำลังคนที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม สำหรับการทำงานต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) และเพิ่มเติมอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engines of Growth) ของประเทศ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติในสภาพจริงเป็นสำคัญ มุ่งให้เกิดความร่วมมือกับสถานประกอบการภาคเอกชนหรือภาคอุตสาหกรรมผลิตที่เกี่ยวข้อง

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้ และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในพื้นที่เมืองและชุมชนให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมทั้งพื้นที่หอศิลป์ร่วมสมัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการพื้นที่ให้มีทักษะความสามารถในการจัดการอย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด พร้อมทั้งเชื่อมโยงพื้นที่สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ

เป้าหมาย

(๑) พื้นที่และชุมชนที่มีศักยภาพได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สถานที่แลกเปลี่ยน และแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ และนำไปสู่การพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและทุกภาคส่วนสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

(๒) พื้นที่และแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้แก่ หอศิลป์ภาครัฐและเอกชน และพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอื่น ๆ ได้รับการบริหารจัดการตามมาตรฐานสากล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๓) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ มีการรับรู้และให้ความสนใจเดินทางไปยังพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่และประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ*

- (๑) จำนวนกิจกรรมการพัฒนามรดกศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ กิจกรรม
- (๒) จำนวนแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาและประชาชนเข้าใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๖๐ แห่ง
- (๓) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวทางมรดกศิลปวัฒนธรรมได้รับการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ ไม่น้อยกว่า ๒๒ แห่ง
- (๔) จำนวนผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน
- (๕) จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน
- (๖) จำนวนบุคลากรในเครือข่ายแหล่งเรียนรู้/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ได้รับการส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการแหล่ง ไม่น้อยกว่า ๒,๔๐๐ คน
- (๗) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม/พัฒนาให้เป็นย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ*

- (๑) แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางมรดกศิลปวัฒนธรรมได้รับการพัฒนาและยกระดับศักยภาพในการให้บริการ
- (๒) ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม
- (๓) ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- (๔) บุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

หมายเหตุ * อ้างอิงการวัดผลจากฐานข้อมูลปี ๒๕๖๒ / ปี ๒๕๖๓ ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙)

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เมืองและชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีศักยภาพ พัฒนาเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพ โดยการส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการทางสังคมบนพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย พัฒนาปัจจัยแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ หรือเรียกว่านิเวศสร้างสรรค์ (Creative Ecology) ส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการปฏิรูปเรียนรู้สร้างสรรค์แบบพลิกโม

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการพื้นที่และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย บูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาและแลกเปลี่ยนบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เช่น พื้นที่หอศิลป์ พื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอื่น ๆ โดยผสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการและภาคเอกชนในการร่วมวางแผนทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารจัดการส่งเสริมผลิตภาพและมาตรฐานพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ

(๓) สื่อสารและประชาสัมพันธ์พื้นที่การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทุกรูปแบบ สร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้พื้นที่เมือง ชุมชน และหอศิลป์ร่วมสมัยหรือพื้นที่ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ปลุกกระแสความเป็นไทย ประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่านพื้นที่และกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อเพิ่มอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สร้างคุณค่าทางจิตใจสังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรม

ส่งเสริมกระบวนการหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้พื้นฐานทางสังคมและบริบททางวัฒนธรรมร่วมกับการคิดสร้างสรรค์ นำศิลปะและวัฒนธรรมมาผสมผสานต่อยอดนวัตกรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เกิดเป็นผลงานหรือสินค้าและบริการที่มีความใหม่และมีลักษณะเฉพาะตัว ส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสร้างคุณค่าทั้งทางจิตใจและสังคม ตลอดจนสนับสนุนกลไกให้เกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้ได้รับการปกป้องและคุ้มครอง นำสินค้าและบริการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

เป้าหมาย

(๑) ทุนทางวัฒนธรรมได้รับการต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ เป็นสินค้าและบริการที่สร้างมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเพิ่มคุณค่าทางจิตใจและสังคม

(๒) บุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการปกป้องและคุ้มครองผลงาน ตลอดจนมีทักษะและศักยภาพสามารถตอบโจทยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ*

(๑) จำนวนสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเข้าสู่ระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ไม่น้อยกว่า ๓๐ รายการ

(๒) มูลค่าสินค้าและบริการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของผู้ประกอบการไทยได้รับการพัฒนาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านบาท

(๓) จำนวนผลงานทางศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการสร้างสรรค์ สืบสาน และเผยแพร่ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ รายการ

(๔) จำนวนประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมาต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน

(๕) จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ คน

(๖) จำนวนบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่มีศักยภาพ มีสรรถนะและทักษะที่สามารถตอบโจทยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ คน

(๗) มูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓

(๘) จำนวนมาตรการหรือกลไกจูงใจในการสนับสนุนการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ไม่น้อยกว่า ๒ มาตรการ

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ*

(๑) สินค้าและบริการมีคุณค่าและมูลค่าเพิ่มขึ้นจากการสร้างสรรค์โดยศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

(๒) ผู้ประกอบการในทุกระดับได้พัฒนาศักยภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา

(๓) ทรัพย์สินทางปัญญาได้รับการคุ้มครองสิทธิ และได้รับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์

(๔) ภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ได้รับการเพิ่มพูนสมรรถนะอย่างเพียงพอ

(๕) อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ครอบคลุมภาคผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการพัฒนาต่อยอดและเกิดเป็นมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจของประเทศ

หมายเหตุ * อ้างอิงการวัดผลจากฐานข้อมูลปี ๒๕๖๒ / ปี ๒๕๖๓ ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙)

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมการสร้างสรรค์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อสร้างคุณค่าทางจิตใจและสังคม ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคต่อยอดงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยจากทุนทางวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของสังคม ให้มีการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมทางสังคมบนพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ให้เกิดการสร้างสรรคในรูปแบบต่าง ๆ นำมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมมาสร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีกับสังคมไทย ตลอดจนการส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม เสริมสร้างความตระหนัก ธารรงค์ให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในการความเป็นคนไทยและชาติไทย เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยโดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ ผ่านทางกลไกต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

(๒) ส่งเสริมและพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 5F จากทุนทางศิลปะและวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ ได้แก่ (๑) อาหาร - Food (๒) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ - Film (๓) การออกแบบและแฟชั่น - Fashion (๔) มวยไทย และศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย - Fighting และ (๕) เทศกาลประเพณี - Festival ในกระบวนการสร้างสรรค์สินค้าและบริการโดยการนำความคิดเข้าไปประสานการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ภาคเอกชนผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญได้สร้างนวัตกรรมผนวกกับความโดดเด่นของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการมีความแตกต่างและโดดเด่น สามารถตอบสนองต่อตลาดเป้าหมายเฉพาะได้ โดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวก ตามแนวคิดห่วงโซ่คุณค่า ๓ ส่วน ได้แก่ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมการผลิตหรือสนับสนุนการผลิต และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

กับการจัดจำหน่าย เพื่อพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ

(๓) สร้างและพัฒนากลไกแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ผลักดันการขับเคลื่อนนโยบายให้มีกลไกหรือกระบวนการที่จะมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน (Ecosystem) ให้กับภาคเอกชน สนับสนุนแหล่งทุน และส่งเสริมการลงทุนในประเภทกิจการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ รวมทั้งมาตรการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ประกอบการ เช่น การปรับเพิ่มอัตราการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การขยายขอบเขตค่าใช้จ่ายในการยกเว้น การปรับปรุงกระบวนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เป็นต้น ตลอดจนการสนับสนุนจากภาครัฐสมทบกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการสร้างสรรค์หรือพัฒนางานที่เกี่ยวข้อง (Matching Grant) เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(๔) ปกป้องและคุ้มครองผลงานการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทย

ส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญา เป็นทุนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ตลอดจนการเป็นศูนย์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของภูมิภาคอาเซียน

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรม

ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศ เสริมสร้างบทบาทในความร่วมมือทุกระดับ สร้างเครือข่ายพันธมิตรกับนานาชาติประเทศผ่านการเผยแพร่ผลงานการสร้างสรรค์ของไทยให้เป็นที่ยอมรับและมีสถานะที่ดีในเวทีระหว่างประเทศ มุ่งสร้างฐานและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับนานาชาติ

เป้าหมาย

- (๑) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น
- (๒) ประเทศไทยมีความร่วมมือกับต่างประเทศในมิติศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมากขึ้น
- (๓) ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทย

อย่างมีเอกภาพ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ*

- (๑) จำนวนข้อตกลงความร่วมมือกันระหว่างประเทศในการขับเคลื่อนทุนทางศิลปวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น ๕ ข้อตกลง
- (๒) จำนวนกิจกรรมที่พัฒนาความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๓๐ กิจกรรม
- (๓) จำนวนกิจกรรมการให้ความรู้ความเข้าใจทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และนานาชาติ ไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม
- (๔) จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือทางสังคมพหุวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๑๐ กิจกรรม
- (๕) มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทยได้รับการรณรงค์เผยแพร่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ไม่น้อยกว่า ๖ ลักษณะ

(๖) จำนวนกิจกรรมและโครงการแลกเปลี่ยนวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง

(๗) จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยสู่สากล ไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ*

(๑) เครือข่ายด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้รับการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็ง

(๒) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศสมาชิกอาเซียนและนานาชาติ

(๓) ประชาชนทั้งในและต่างประเทศมีความภาคภูมิใจในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย

หมายเหตุ * อ้างอิงการวัดผลจากฐานข้อมูลปี ๒๕๖๒ / ปี ๒๕๖๓ ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙)

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนในการพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายครอบคลุมตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน และสังคม เพิ่มคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม โดยมุ่งให้เกิดการส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการไทย ให้สามารถแข่งขันได้ทั้งการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนทั้งส่งเสริมความร่วมมือทางศิลปะและวัฒนธรรมระหว่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน และยกระดับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของโลก โดยเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม CLMV รวมถึงกลุ่มประเทศ ASEAN และ ASEAN+6 เป็นต้น

(๒) ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม รวมไปถึงผลงานการสร้างสรรค์ของไทยและเผยแพร่ในระดับประเทศ ตลอดจนมุ่งสร้างความนิยมไทยในต่างประเทศ เป็นการสร้างมูลค่าให้แก่แบรนด์ประเทศไทย และเสริมสร้างอำนาจแบบนูนมวลของไทยอย่างเป็นระบบ วางระบบและรากฐานให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับนานาชาติ

กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ/โครงการสำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้
เป้าหมาย

(๑) คนไทยมีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สามารถต่อยอดพัฒนาภูมิปัญญา และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลก
ศตวรรษที่ ๒๑

(๒) มีการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยผสมผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

(๓) ผู้ประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมถึงประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่
ผ่านระบบออนไลน์

(๔) งานวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการเผยแพร่ในระบบข้อมูลขนาดใหญ่ด้านวัฒนธรรม

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์รายสาขา	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๓.๘๐	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐
๒. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	-	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐
๓. โครงการพัฒนาศูนย์กลางการรวบรวมและกระจายองค์ความรู้ ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ ประชาชน	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๗.๑๘	๕๐.๕๐	๕๐.๕๐
๔. โครงการสร้างแหล่งแบ่งปันเพาเธอร์กิจสร้างสรรค์ส่วนภูมิภาค	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๓.๐๐	-	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / งบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๕. โครงการ Digital Culture กิจกรรม : ระบบศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ ด้านวัฒนธรรม (M-Culture Big Data)	กระทรวงวัฒนธรรม		-	-
๖. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม	กรมศิลปากร	-	๙๕.๔๙	-
๗. โครงการแพลตฟอร์มเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม (Cultural Watch)	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๕๐	-	-
๘. โครงการ Museum Pool Portable Server for Remote Area	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๕๐	-	-
๙. โครงการแพลตฟอร์มช่วยสร้างพิพิธภัณฑ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งาน สำหรับภัณฑารักษ์ (Anuruk Interactive Platform)	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๐๐	-	-
๑๐. โครงการ Dynamic Visitor Tracking	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๐๐	-	-
๑๑. โครงการระบบวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้แบบทัศนศึกษา	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๐๐	-	-
๑๒. โครงการจัดทำข้อมูล TSA-SEEA การท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๐๐	-	-
๑๓. โครงการระบบประเมินการเรียนรู้ผ่านการเรียนแบบทัศนศึกษา	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	๑.๕๐	-
๑๔. โครงการ Cultural Bank	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	๑.๕๐	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑๕. โครงการซอฟต์แวร์แพลตฟอร์มสำหรับบริหารจัดการและให้บริการข้อมูลวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑.๕๔๐๕	๑.๕๐	-
๑๖. โครงการพิพิธภัณฑ์สถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๘.๐๐	๖.๐๐	-
๑๗. โครงการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถการทำงานและการเป็นผู้สูงอายุที่มีพลัง (Active Ageing)	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	-	๑๙.๗๘	-
๑๘. โครงการศิลปหัตถกรรมนักเรียน	กระทรวงศึกษาธิการ	-	๓๖.๐๐	๓๖.๐๐
๑๙. โครงการการเผยแพร่ผ่านงานวิจัยผ่านนวัตกรรมการพัฒนาสื่อสารงานวิจัยท้องถิ่น	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐
๒๐. โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาหนังสือเพื่อการอ่านอย่างมีคุณภาพกลุ่มเป้าหมาย ผู้มีอาชีพผลิตหนังสือทั้งวงจรร	สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
๒๑. โครงการผลิตสื่อเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทยสู่สากล	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๓.๕๐	๓.๕๐	๓.๕๐
๒๒. โครงการผลิตสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ไทยและความเป็นไทย	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐
๒๓. โครงการผลิตนิตยสาร ART SQUARE ในรูปแบบนิตยสารและนิตยสารออนไลน์ (E – Pub)	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๔.๓๕๓	๔.๓๕๓	๔.๓๕๓
๒๔. โครงการจัดทำนิตยสารการเสมือนจริง (Virtual Web)	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๓.๐๙	๓.๐๙	๓.๐๙
๒๕. โครงการหอจดหมายเหตุดิจิทัล หอจดหมายเหตุส่วนกลางและภูมิภาค (Digital Archives)	กรมศิลปากร	๔๒.๕๔๗	๕.๐๐	-
๒๖. โครงการพัฒนาการบริการห้องสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ	กรมศิลปากร	๔๕.๗๐	๗๐	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / งบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒๗. โครงการพัฒนาระบบบริการข้อมูลแหล่งเรียนรู้เพื่อประชาชนผ่านเทคโนโลยี QR Code, AR Code และ Virtual Reality	กรมศิลปากร	๒๐	๒๕	-
๒๘. โครงการพัฒนาบุคลากรสาขาภาพยนตร์และวีดิทัศน์	กระทรวงศึกษาธิการ	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐
๒๙. โครงการพัฒนานักสื่อสารสร้างสรรค์เพื่อผลิตสื่อดิจิทัลส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนา	กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	๓.๖๙๕	-	-
๓๐. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล	กระทรวงศึกษาธิการ	๗๒.๗๑๔๘	๗๒.๗๑๔๘	๗๒.๗๑๔๘
๓๑. โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๓๕๘.๓๘๓	๓๕๘.๓๘๓	๓๕๘.๓๘๓
๓๒. โครงการสร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ - กิจกรรมเตรียมความพร้อมนักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการ - กิจกรรมการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของผู้ประกอบการด้วยทักษะการคิดเชิงออกแบบและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๓.๐๐	๒๔.๐๐	๒๔.๐๐
๓๓. โครงการพัฒนาศูนย์กลางการรวบรวมและกระจายองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทุนทางความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ประชาชน	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๗.๑๘๑๙	๕๐.๕๐	๕๐.๕๐
๓๔. โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	-	๒.๕๐	-
๓๕. โครงการพัฒนาศักยภาพนักออกแบบรุ่นใหม่	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๘.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐
๓๖. โครงการพัฒนาผู้ประกอบการสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy Academy)	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	-	๔๐.๘๙๒๕	-
๓๗. โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	๑,๑๔๒.๗๐	-

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
เป้าหมาย

- (๑) พื้นที่และชุมชนที่มีศักยภาพได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สถานที่แลกเปลี่ยน และแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ และนำไปสู่การพัฒนาโดยความร่วมมือของคนในชุมชนและทุกภาคส่วนผู้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- (๒) พื้นที่และแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้แก่ หอศิลป์ภาครัฐและเอกชน และพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอื่น ๆ ได้รับการบริหารจัดการตามมาตรฐานสากล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการบริหารจัดการได้อย่างเต็มศักยภาพ
- (๓) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ มีการรับรู้และให้ความสนใจเดินทางไปยังพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่และประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์	กระทรวงวัฒนธรรม	-	๓.๔๐	-
๒. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาคตะวันออก	กระทรวงวัฒนธรรม	๔.๐๐	๔.๐๐	-
๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์	กระทรวงวัฒนธรรม	-	๒.๓๙	-
๔. โครงการส่งเสริม สืบสานศิลปวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ประจักษ์และความเป็นไทย	กระทรวงวัฒนธรรม	๕.๔๘	-	-
๕. โครงการก่อสร้างอาคารหอศิลป์นานาชาติ (จังหวัดกระบี่)	กระทรวงวัฒนธรรม	๘๘.๐๐	-	-
๖. โครงการหอศิลป์อันดามัน	กระทรวงวัฒนธรรม	๒.๐๐	-	-
๗. โครงการพัฒนาหอศิลป์ร่วมสมัยสุภูมิภาค	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๓.๐๒	๒.๒๗	๒.๒๗
๘. โครงการพัฒนาหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๑๑.๐๐	๘.๒๕	๘.๒๕
๙. โครงการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑๗๘.๐๐	๑๗๘.๐๐	๑๗๘.๐๐
๑๐. โครงการส่งเสริมและสร้างประสิทธิภาพด้านการท่องเที่ยว	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	๖๔.๐๐	-
๑๑. โครงการพัฒนาบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	๖๔.๑๕	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / งบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑๒. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทุนทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๓.๖๐	-
๑๓. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	-	-
- พัฒนาเมืองและย่านสร้างสรรค์สู่ระดับสากล	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๑๖.๓๒	๑๖.๓๒
- พัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๒๓.๒๔	๒๓.๒๔
- พัฒนาปรับปรุงองค์ประกอบของเมืองสร้างสรรค์	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๙๙.๗๗	๙๙.๗๗
- การพัฒนาระบบนิเวศของเมืองสร้างสรรค์	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๓๕.๖๙	๓๕.๖๙
๑๔. โครงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวสู่ระดับมาตรฐานสากล	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๕๕.๑๙	๕๕.๑๙

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว วิถีชีวิตชุมชนน้ำโขง-เจียงกัฬา	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๑.๕๒	๑.๕๒
๑๖. กิจกรรมส่งเสริมสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	๔.๕๙	๔.๕๙	๔.๕๙
๑๗. โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลก	กรมศิลปากร องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๑๓๓.๐๐	-
๑๘. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๓.๕๕	๓.๕๕
๑๙. โครงการส่งเสริมภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากล	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๒๔.๓๑	๑๘.๒๓	-
๒๐. โครงการเสริมสร้างอัตลักษณ์ไทยและความเป็นไทย	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๓๕.๕๘	๒๘.๕๘	-
๒๑. โครงการส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการท่องเที่ยว	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๖๑.๕๗	๕๕.๖๐	-
๒๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์	กรมศิลปากร	-	๕๘.๕๐	-
๒๓. โครงการเพิ่มพื้นที่เมืองสร้างสรรค์	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๓๒.๐๐	-	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / งบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒๔. โครงการพัฒนาและส่งเสริมย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative District)	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๑๙.๙๑	๑๒๐.๐๐	๑๒๐.๐๐
๒๕. โครงการย่านสร้างสรรค์ต้นแบบ	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	-	๙๐.๐๐	๙๐.๐๐
๒๖. โครงการพัฒนาส่งเสริมสู่การเป็นเมืองสร้างสรรค์เพื่อต่อยอดบริการท่องเที่ยว	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	-	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐
๒๗. โครงการพัฒนาขับเคลื่อนและขยายผลภายใต้เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์องค์การยูเนสโกสาขาออกแบบ	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	-	๒๖.๒๕	๒๖.๒๕
๒๘. โครงการศูนย์สร้างสรรค์และพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมไทย	กรมศิลปากร	-	๕๕๒.๖๙	-
๒๙. โครงการพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว	กรมศิลปากร	-	๑๓๗.๐๔	-
๓๐. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	กรมศิลปากร	-	๒๑๘.๑๖	-
๓๑. โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมภาพยนตร์ไทยและโลก	หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)	-	๓๒.๕๓	-
๓๒. โครงการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนในการยกระดับหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	๒๐.๘๐	๒๐.๖๕	-
๓๓. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี กิจกรรมสร้างคุณค่าและพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	กรมการพัฒนาชุมชน	๑๙.๙๐	-	-
๓๔. โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	กรมการพัฒนาชุมชน	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สร้างคุณค่าทางจิตใจ สังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรม
เป้าหมาย

- (๑) ทุนทางวัฒนธรรมได้รับการต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ เป็นสินค้าและบริการที่สร้างมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเพิ่มคุณค่าทางจิตใจและสังคม
- (๒) บุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย มีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้รับการปกป้องและคุ้มครองผลงาน ตลอดจนมีทักษะและศักยภาพสามารถตอบโจทย์อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	๑. กระทรวงวัฒนธรรม ๒. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๓. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	๖๒.๔๖	๕๗.๔๖	๓๓.๔๕
๒. โครงการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์	กระทรวงวัฒนธรรม	๒๘.๕๖	๒๘.๕๖	๒๘.๕๖
๓. โครงการเสริมสร้างอัตลักษณ์ความเป็นไทย	กระทรวงวัฒนธรรม	๑๕.๑๐	๑๕.๑๐	๑๕.๑๐
๔. โครงการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT)	กระทรวงวัฒนธรรม	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐
๕. โครงการสร้างความเข้มแข็งของอัตลักษณ์สินค้าภาคตะวันออก เฉียงเหนือสู่สากล	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	-	๗๕.๐๐	๗๕.๐๐
๖. โครงการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และบริการกลุ่ม ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพสูง	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๘.๐๕	-	-
๗. โครงการพัฒนาทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์ (Storytelling to Branding)	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๕.๐๐	-	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / งบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๘. พัฒนาศักยภาพและให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ	กรมการท่องเที่ยว	๕๑.๔๕	๕๖.๓๖	๖๒.๒๙
๙. การส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ	กรมการท่องเที่ยว	๓๐.๐๐	๓๙.๐๐	๑๑๐.๐๐
๑๐. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ	กรมการท่องเที่ยว	๑๕.๘๐	๑๕.๘๐	๑๕.๘๐
๑๑. โครงการพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการเพื่อสร้างโอกาสการแข่งขันทางการตลาดอย่างมีส่วนร่วม	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	-	๗.๓๒	-
๑๒. โครงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ตรงกับความต้องการของตลาด	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	๖.๕๐	-	-
๑๓. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสู่สากล	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	-	๑๑.๐๐	-
๑๔. โครงการให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชนเผ่าสู่ผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	-	๒.๒๕	-
๑๕. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ Premium	กรมการพัฒนาชุมชน	๖๙.๗๒	๘๐.๐๑	๘๐.๐๑
๑๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางทางการตลาด	กรมการพัฒนาชุมชน	๓๙.๑๗	๓๙.๑๗	๓๙.๑๗
๑๗. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอและแฟชั่นด้วยการออกแบบเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในพื่นที่จังหวัดชายแดนใต้ ระยะที่ ๒	สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	๒.๙๐	-	-
๑๘. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยการออกแบบเชิงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมสู่อีสานแพชั่น	สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	-	๔.๘๐	-
๑๙. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มสู่ศูนย์กลางแฟชั่นระดับภูมิภาคในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ ๒	สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	๕.๒๖	-	-

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒๐. โครงการพัฒนาแหล่งทุนสนับสนุนศิลปินศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทย	กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	๒๐.๐๐
๒๑. โครงการยกย่องเสริมแรงจูงใจการทำกิจกรรม CSR ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๑. กระทรวงวัฒนธรรม ๒. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	-	-	๑๐.๐๐
๒๒. โครงการพัฒนาแหล่งทุนกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย	๑. กระทรวงวัฒนธรรม ๒. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	-	-	๑๐.๐๐
๒๓. โครงการเผยแพร่ผลงานด้านนาฏดุริยางคศิลป์	กรมศิลปากร	๙.๐๐	๒๕.๐๐	-
๒๔. โครงการจัดแสดงนาฏศิลป์ดนตรีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	กรมศิลปากร	๓.๐๐	๑๐.๐๐	-
๒๕. โครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม	กรมศิลปากร	-	๗.๐๐	-
๒๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนา Digital Content Thailand Digi Challenge Art & Character Design	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม	๑๖.๐๐	๑๖.๐๐	๑๖.๐๐
๒๗. โครงการส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคลากรในวงการภาพยนตร์และวีดิทัศน์	กระทรวงวัฒนธรรม	๗.๖๐	๗.๖๐	๗.๖๐
๒๘. โครงการพัฒนาตลาดภาพยนตร์และวีดิทัศน์ในประเทศ	หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐
๒๙. โครงการสร้างไทยเป็น ASEAN Entertainment Hub และสร้างเวทีธุรกิจในประเทศไทยในงาน Bangkok International Digital Content (BIDG)	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๗.๐๐	๗.๐๐	๗.๐๐
๓๐. โครงการพัฒนาต่อยอดสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมด้วยทรัพย์สินทางปัญญา	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	๓.๔๒๐๘	๓.๔๒๐๘	๓.๔๒๐๘

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๓๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจดทะเบียนและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	-	๖๕.๕๖๒๓	-
๓๒. โครงการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และสินค้าชุมชน	กระทรวงพาณิชย์	-	๑๐.๔๐๗	-
๓๔. โครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์ “เพลงเพื่อปลูกจิตสำนึกความรักชาติ”	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและ นิทรรศการ (องค์การมหาชน)	-	๕๑.๑๖๖๔	-
๓๓. โครงการร่วมค่าเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	กระทรวงพาณิชย์		๒๒.๙๑๘	
๓๕. โครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์ “เพลงเพื่อปลูกจิตสำนึกความรักชาติ”	กระทรวงวัฒนธรรม			
๓๖. โครงการส่งเสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๑๑๔.๘๐๑๕	๑๑๔.๘๐๑๕	๑๑๔.๘๐๑๕
๓๗. โครงการพัฒนาสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๑๑.๗๑๗๓	๑๑๑.๗๑๗๓	๑๑๑.๗๑๗๓
๓๘. โครงการส่งเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและความเป็นไทย	กระทรวงวัฒนธรรม	๑๑๑.๙๔๔	๑๑๑.๙๔๔	๑๑๑.๙๔๔
๓๙. โครงการส่งเสริมการลงทุนเพื่อเพิ่มความสามารในการแข่งขันทั้งการลงทุนในประเทศและการลงทุนของไทยในต่างประเทศ	กรมการศาสนา	๒๙๕.๑๙๐๔	๒๙๕.๑๙๐๔	๒๙๕.๑๙๐๔
๔๐. โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	๑๑๑.๐๐	๑๑๑.๐๐	-
๔๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	๕๑๒	๕๑๒	๕๑๒
๔๒. โครงการปรับปรุงกฎหมายและการให้บริการของภาครัฐ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งชาติ	๔.๑๙๗	๔.๑๙๗	๔.๑๙๗

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรม
เป้าหมาย

- (๑) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น
- (๒) ประเทศไทยมีความร่วมมือกับต่างประเทศในมิติศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมากขึ้น
- (๓) ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยไทยอย่างมีเอกภาพ

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / ปีงบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากล	กระทรวงวัฒนธรรม	๖๖๒.๐๐	๖๖๒.๐๐	๖๖๒.๐๐
๒. โครงการเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปะร่วมสมัย (จัดมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติวิบูลย์ราช)	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	๑๙.๕๐	๑๘.๐๕	๑๘.๐๕
๓. โครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย	กระทรวงการต่างประเทศ	๙๓๙.๐๐	๙๓๙.๐๐	๙๓๙.๐๐
๔. โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ	๑๑๓๗.๐๐	๑๑๓๗.๐๐	๑๑๓๗.๐๐
๕. โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ บทบาท และสถานะของคนไทยในประชาคมโลก	กระทรวงการต่างประเทศ	๓๕๔.๖๒	๓๕๔.๖๒	๓๕๔.๖๒
๖. โครงการส่งเสริมการค้าการลงทุนการต่างประเทศของไทยอย่างมีเอกภาพและบูรณาการ	กระทรวงการต่างประเทศ	๒๑๓๙.๐๐	๒๑๓๙.๐๐	๒๑๓๙.๐๐
๗. โครงการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและนานาชาติ	กระทรวงการต่างประเทศ	๓.๒๒	๓.๒๒	๓.๒๒
๘. โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเครือข่ายสร้างความเป็นไทยอย่างมีเอกภาพและบูรณาการ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๙.๘๓	๙.๘๓	๙.๘๓

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (ล้านบาท) / งบประมาณ		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๙. โครงการ Creative Thailand Expo (มหกรรมงานยกระดับคุณภาพอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไทย)	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	๙.๐๐	๗๕.๐๐	๗๕.๐๐
๑๐. โครงการพัฒนาความร่วมมือและเชื่อมโยงด้านศิลปวัฒนธรรมกับประเทศอาเซียน	กรมศิลปากร	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐
๑๑. โครงการพัฒนาความร่วมมือและเชื่อมโยงด้านศิลปวัฒนธรรมกับประเทศอาเซียน	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	๔.๘๗	๔.๘๗	๔.๘๗
๑๒. โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากล	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๒๕.๘๕	๒๕.๘๕	๒๕.๘๕
๑๓. โครงการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการและการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์	กระทรวงการต่างประเทศ	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
๑๔. โครงการสร้างแบรนด์ประเทศไทยในด้านการค้าและบริการ	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	-	๔๒.๕๘๖	-
๑๕. โครงการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง	๑. กระทรวงวัฒนธรรม ๒. กระทรวงศึกษาธิการ	๒๘.๒๒	๒๘.๒๒	-
๑๖. โครงการส่งเสริมการจัดทำแผนความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม ภาพยนตร์และวีดิทัศน์กับต่างประเทศ	กระทรวงวัฒนธรรม	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐
๑๗. โครงการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ร่วมกับต่างประเทศ	กระทรวงวัฒนธรรม	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

๓.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ไปดำเนินการ (หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป)

๓.๓.๑ กลไกขับเคลื่อนการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ ควบคู่กับกลไกการพัฒนาและการขับเคลื่อนแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการร่วมกันวางแผน กำหนดนโยบาย และดำเนินการตามขอบเขตภารกิจของแต่ละภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือในด้านการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) คณะกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อธิบดีกรมศิลปากร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมจำนวนแปดคน และนักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมจากสถาบันอุดมศึกษาทางภาครัฐและเอกชนจำนวนสี่คน เป็นกรรมการ และมาตรา ๑๐ กำหนดให้ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) เสนอนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) กำหนดแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- (๓) กำหนดแนวทางในการจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติ
- (๔) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน
- (๕) วางระเบียบเกี่ยวกับลักษณะของโครงการ การเสนอและการพิจารณาอนุมัติโครงการหลักเกณฑ์ และวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการที่ได้รับการส่งเสริมจากกองทุน
- (๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหาร การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน
- (๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุน
- (๙) วางระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๒) สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒ กำหนดให้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อให้การส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติเสนอคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลของผู้ขอรับการส่งเสริมและโครงการที่ได้รับการส่งเสริม

(๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

(๔) สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือ การดำเนินงาน การเผยแพร่และแลกเปลี่ยน ทางด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศ

๓) คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ประกอบด้วย

(๑) คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ ให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อนำไปเป็นกรอบ แนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายอื่นที่กำหนด

(๒) คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ กำกับ ดูแลให้คำปรึกษา เสนอแนะ และติดตาม ผลการดำเนินงาน ตลอดจนแก้ไขปัญหาและอุปสรรคแก่คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๓) คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานประกอบการทบทวน และจัดทำข้อมูลแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อให้มีความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๘๐) และนโยบายทุกระดับ

(๔) คณะกรรมการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการฯ มีหน้าที่ วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวม และจัดร่างข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กรอบทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านวัฒนธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านวัฒนธรรม และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งวิเคราะห์ ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ตลอดจนการนำแผนปฏิบัติการฯ สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

(๕) คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ มีหน้าที่ ประสานการดำเนินงานจัดโครงการ ได้แก่ ดำเนินการจัดประชุมเครือข่ายระดมความคิดเห็น รวบรวม (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ สอบถามความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการฯ ต่อคณะกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และคณะรัฐมนตรี ตามลำดับ ตลอดจนจัดทำรูปเล่ม (ฉบับสมบูรณ์) ของแผนปฏิบัติการฯ

๓.๓.๒ แนวทางการขับเคลื่อน

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) กับแผนการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการ ขับเคลื่อนและพัฒนา เพื่อให้ภาครัฐสามารถประสานบทบาท ภารกิจ แนวทางและมาตรการ ตลอดจนวิธีการทำงาน ไปในทิศทางที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างเหมาะสม เกิดการบูรณาการ

ในการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ดำเนินการดังนี้

- (๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) แปลงสู่การปฏิบัติ ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการระยะ ๕ ปี และรายปี ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) รับทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน นำไปสู่การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- (๓) ประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานในระดับโครงการ
- (๔) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานภาพรวม และการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
- (๕) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ด้วยระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๓.๓.๓ แนวทางการติดตามประเมินผล

เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของกลไกในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- (๑) กลไกในระดับนโยบายมีแนวทางในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- (๒) พัฒนากลไกในการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด การประเมินตัวชี้วัด ความสำเร็จของการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ จัดทำรายงานประจำปี
- (๓) ใช้กระบวนการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาคประชาชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- (๔) พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทุกระดับ สำหรับการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นระบบที่เข้าใจง่ายและใช้ประโยชน์ได้สะดวก เพื่อให้ทุกฝ่ายมีข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและติดตามประเมินผลในระดับต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น
- (๕) รายงานผลการติดตามประเมินผลการทำงานตามแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) อย่างต่อเนื่อง

๓.๓.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- (๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพด้านศิลปะ ภาคเอกชน หน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายศิลปินที่เกี่ยวข้อง

(๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กรมศิลปากร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) สภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพด้านศิลปะ สมาคมวิชาชีพด้านสื่อมวลชน สมาคมนักออกแบบเรขศิลป์ไทย สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ ภาคเอกชน หน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายศิลปินที่เกี่ยวข้อง

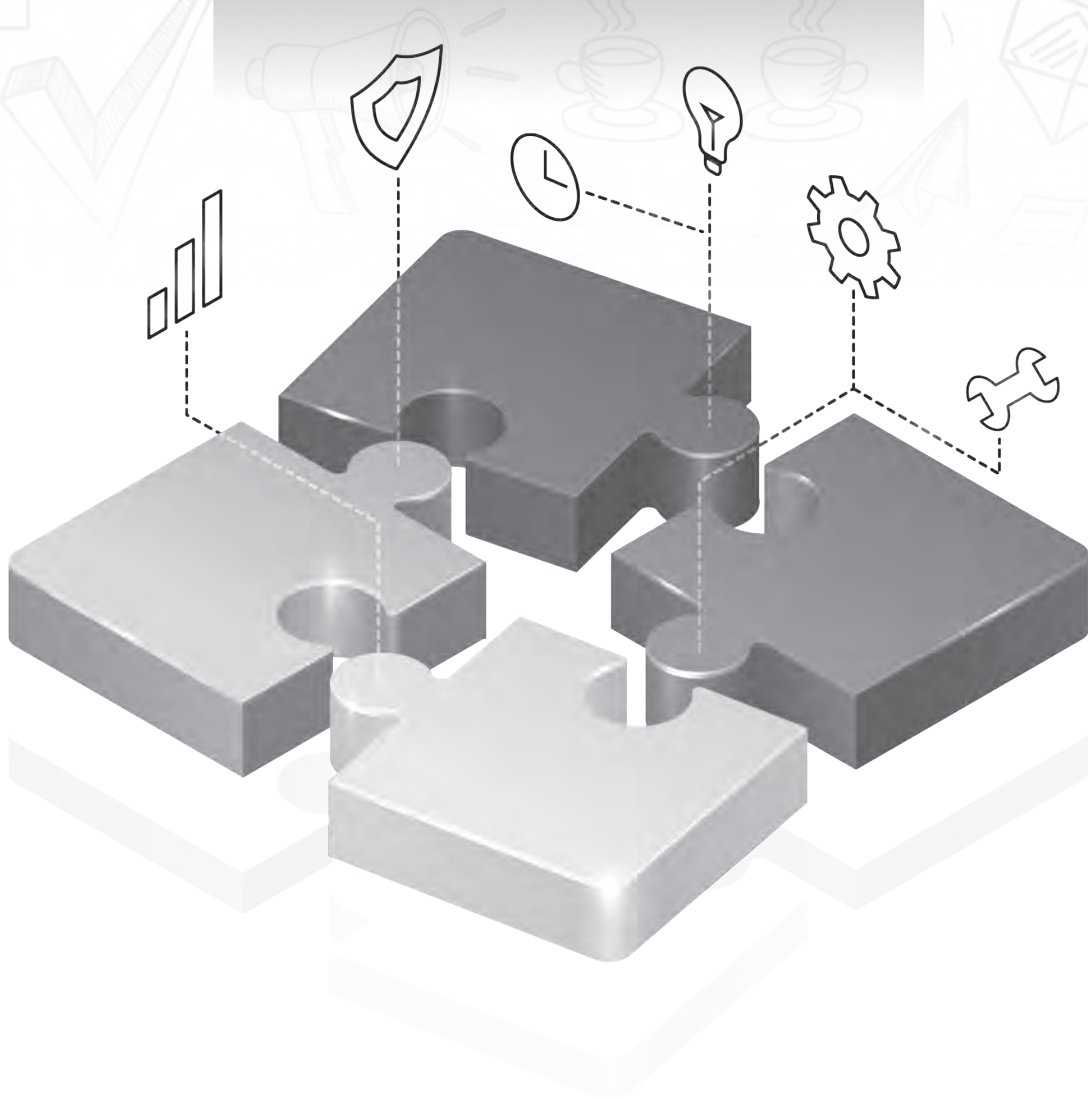
(๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สร้างคุณค่าทางจิตใจสังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร กรมการท่องเที่ยว กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) สภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพด้านศิลปะ สมาคมสถาปนิกสยาม สมาคมวิชาชีพ ๔ สาขา (สาขาสถาปัตยกรรมหลัก สถาปัตยกรรมผังเมือง ภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์) สมาคมนักออกแบบเรขศิลป์ไทย สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ภาคเอกชน หน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายศิลปินที่เกี่ยวข้อง

(๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งในและต่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กรมศิลปากร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพด้านศิลปะ สมาคมสถาปนิกสยาม ภาคเอกชน หน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายศิลปินที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

- ก.ค. ๒๕๖๒ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในฐานะกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ดำเนินการโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- ๑๐ ก.ค. ๒๕๖๒ คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย เห็นชอบกรอบแนวทางการทบทวน นโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒
- ๑ ส.ค. ๒๕๖๒ คำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๓๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)
- ๒ – ๓ ก.ย. ๒๕๖๒ ภาคิจาหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร นักวิชาการ และศิลปินเครือข่าย ร่วมให้ความเห็นในการทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ณ โรงแรมเอสซ์ดา กรุงเทพมหานคร
- ต.ค. ๒๕๖๒ – ก.พ. ๒๕๖๓ คณะกรรมการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลในการ จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ
- ๑๔ ก.พ. ๒๕๖๓ คำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) (เพิ่มเติม)

มี.ค. – พ.ค. ๒๕๖๓	คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ดำเนินการพิจารณาปรับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ
มิ.ย. ๒๕๖๓	รับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร นักวิชาการ และศิลปินเครือข่าย
ก.ค. ๒๕๖๓	คณะกรรมการโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ปรับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ตามการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน
๒๐ ก.ค. ๒๕๖๓	คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๕ ส.ค. ๒๕๖๓	คำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๔๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)
ส.ค. ๒๕๖๓	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ดำเนินการตามแนวทางการเสนอแผนระดับที่ ๓ เสนอสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณากลับกรองให้ความเห็น ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี
๗ ต.ค. ๒๕๖๓	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย นำเสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ต่อคณะกรรมการด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีมติให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ แล้ว
๓๐ พ.ย. ๒๕๖๓	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ตามข้อเสนอแนะของสภาพพัฒนา โดยคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ แล้ว

ธ.ค. ๒๕๖๓

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ดำเนินการตามแนวทางการเสนอแผน
ระดับ ๓ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๒ ก.พ. ๒๕๖๔

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรม เสนอ

ภาคผนวก ข

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ความหมายของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้กำหนดนิยามของคำว่า ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็น ๓ ประการ ได้แก่

(๑) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย หมายถึง ศิลปวัฒนธรรมที่พัฒนาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในยุคเดียวกัน หรือในเวลาเดียวกัน และเกิดขึ้นในสมัยปัจจุบัน โดยมีวัฒนธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์

(๒) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย หมายถึง ศิลปวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยมีกระบวนการ หรือแนวความคิดของสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

(๓) ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย หมายถึง ศิลปวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เพื่อรับใช้สังคมในยุคปัจจุบัน ที่เกิดจากความคิดและประยุกต์อย่างบูรณาการ สอดคล้องสัมพันธ์และส่งผลต่อกันและกัน ระหว่าง ศิลปะและวัฒนธรรม

๒. ขอบข่ายของศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรมได้จำแนกงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๙ สาขาออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) **วิจิตรศิลป์ (Fine Art)** คือ ศิลปวัฒนธรรมที่อำนวยการประโยชน์ทางใจที่มุ่งเน้นความงาม และความพึงพอใจ มากกว่าประโยชน์ใช้สอย หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ ทางด้านจิตใจ และอารมณ์เป็นสำคัญ เช่น ทัศนศิลป์ ศิลปวัฒนธรรมการแสดง ดนตรี วรรณศิลป์ เป็นต้น

(๒) **ประยุกต์ศิลป์ (Applied Art)** คือ ศิลปวัฒนธรรมที่อำนวยการประโยชน์ทางกาย มุ่งเน้น ประโยชน์ทางการใช้สอยมากกว่าความงาม หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ ทางร่างกาย ซึ่งงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในแต่ละประเภทย่อยนั้นล้วนเกิดจากจินตนาการ การต่อยอดภูมิปัญญา ผนวกด้วยความคิดสร้างสรรค์ หลอมรวมให้เกิดเป็นผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอันทรงคุณค่าในรูปแบบ ต่าง ๆ เป็นประโยชน์ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าทางจิตใจ อันได้แก่ สุนทรียะและประโยชน์เพื่อการ ดำรงชีวิต ตามประเภทหรือคุณลักษณะของผลงานศิลปวัฒนธรรมนั้น ๆ เช่น สถาปัตยกรรม มัณฑนศิลป์ เรขศิลป์ ภาพยนตร์ และการออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นต้น

๓. ขอบข่ายศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ๙ สาขา

การกำหนดขอบข่ายศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยออกเป็น ๙ สาขา ได้แก่

(๑) **สาขาทัศนศิลป์** หมายถึง ศิลปวัฒนธรรมที่มองเห็นได้ด้วยตาทั้งศิลปะสองมิติและสามมิติ ที่เป็นวิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์ ลักษณะของทัศนศิลป์ คือ ภาพและรูป ได้แก่ จิตรกรรม (ภาพเขียนสี

และภาพลายเส้น) ประติมากรรม (งานปั้นและแกะสลัก) ภาพพิมพ์ (ศิลปะการพิมพ์ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ เช่น การพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์ไม้หรือโลหะเป็นต้น) ภาพถ่าย (ผลงานศิลปวัฒนธรรมภาพถ่ายที่เสนอด้วยสื่อและกรรมวิธีต่าง ๆ) สื่อประสม (ผลงานศิลปวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยกรรมวิธีและเทคนิคต่าง ๆ อย่างอิสระ) เป็นต้น

(๒) สาขาศิลปะการแสดง หมายถึง ศิลปะการแสดง การละเล่น การแสดงพื้นบ้านประยุกต์ ฯลฯ

(๓) สาขาดนตรี หมายถึง การเล่นดนตรีสากล และดนตรีไทยประยุกต์ ที่มีทั้งประเภทดีด สี ดี เป่า รวมถึงการขับร้อง หมายถึงการใช้เสียงที่เปล่งออกมาจากลำคออย่างมีศิลปะ ด้วยการตกแต่งเสียงทำนองเพลงให้เกิดความไพเราะ เช่น การร้องอิสระ ร้องประกอบดนตรี ร้องประกอบการฟ้อนรำ ฯลฯ

(๔) สาขาวรรณศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการแต่งหนังสือหรือศิลปวัฒนธรรมทางวรรณกรรมที่มีองค์ที่สำคัญในการแสดงความรู้สึกระหว่างใจ จินตนาการและการแสดงออกทั้งที่เฉพาะตัว มีวิธีการเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งกวีนิพนธ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ฯลฯ เป็นต้น

(๕) สาขาสถาปัตยกรรม หมายถึง งานออกแบบหรือศิลปะที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง ซึ่งสร้างขึ้นใหม่อย่างเป็นศิลปะ สวยงามเป็นสง่า และถูกต้องตามหลักวิชาการเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย มีคุณค่าทางศิลปะและมั่นคงแข็งแรง ได้แก่ วัดวาอาราม สถูปเจดีย์ ปราสาทราชวัง บ้านเรือน เป็นต้น

(๖) สาขามัณฑนศิลป์ หมายถึง ศิลปะการออกแบบ การประดับและตกแต่งสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอาคาร บ้านเรือน สถานที่ ทั้งในลักษณะที่สื่อถึงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสากลและศิลปวัฒนธรรมของชาติ ฯลฯ

(๗) สาขาเรขศิลป์ หมายถึง การออกแบบศิลปะในการสื่อสารกับกลุ่มชนด้วยภาษาที่ตีความได้ โดยการดูด้วยตาทั้งที่เป็น “ภาษาอักษร” (เขียนด้วยตัวอักษรและเครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ) และ “ภาษาภาพ” (ภาพถ่าย ภาพวาด ลายเส้นสีสันทัน และอื่น ๆ) โดยตอบสนองการสื่อสารเป็นสำคัญงานเรขศิลป์มีรูปทั้งแบบงาน ๒ มิติ เช่น งานสิ่งพิมพ์ งานออกแบบตราสินค้า งานออกแบบบรรจุภัณฑ์ งานโฆษณาณรงค์ งานออกแบบเว็บไซต์ เป็นต้น และรูปแบบงาน ๓ มิติ เช่น สื่อผสมโครงสร้างเพื่อจัดแสดงในงานต่าง ๆ ตราสัญลักษณ์ขององค์กร รูปประติมากรรมลอยตัว เป็นต้น

(๘) สาขาภาพยนตร์ หมายถึง งานศิลปะด้านสื่อภาพเคลื่อนไหว (Moving Images) หรือโสตทัศน์ (Audio visual) ทั้งที่ผลิตด้วยฟิล์มภาพยนตร์ เทปวิดีโอ และสื่อผสม มีขอบเขตกว้างขวาง ตั้งแต่ภาพยนตร์สมัครเล่น ภาพยนตร์ครอบครัว ภาพยนตร์สั้น ภาพยนตร์ทดลอง ภาพยนตร์สารคดี ไปจนถึงภาพยนตร์ ในอุตสาหกรรมบันเทิง ฯลฯ

(๙) สาขาออกแบบเครื่องแต่งกาย หมายถึง การออกแบบเสื้อผ้าอาภรณ์ เครื่องประดับร่างกาย และการแสดงแบบการนุ่งห่มแบบต่าง ๆ ที่มีรูปแบบและสีสันตามสมัยนิยม ตามแบบหรือวิธีการที่นิยมกันทั่วไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

๔. เศรษฐกิจสร้างสรรค์

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง แนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม (Culture) การสั่งสมความรู้ของสังคม (Wisdom)

และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ (Technology and Innovation) (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๓)

อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้พื้นฐานของสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมร่วมกับการคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่สามารถสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์หรือคุณค่าทางสังคม (กระทรวงอุตสาหกรรม, ๒๕๕๙) หมายรวมถึง วงจรการสร้าง (Creation) การผลิต (Production) และการจัดจำหน่าย (Distribution) สินค้าและบริการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับทุนทางภูมิปัญญาเป็นปัจจัยพื้นฐานหลัก (สมบัติ กุสุมาวดี, ๒๕๕๓)

๕. อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เห็นชอบข้อเสนอ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) จำนวน ๑๐ คลัสเตอร์ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ ดังนี้

การต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve) ประกอบด้วย

- (๑) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next – Generation Automotive)
- (๒) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics)
- (๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism)

(๔) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)

(๕) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

การเติม ๕ อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve) ประกอบด้วย

- (๑) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics)
- (๒) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics)
- (๓) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals)
- (๔) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital)
- (๕) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

ภาคผนวก ค

ชื่อย่อหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง

ชื่อย่อ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ
ดศ. (MDES)	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
รง.	กระทรวงแรงงาน
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
กค.	กระทรวงการคลัง
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
มท.	กระทรวงมหาดไทย
สศร.	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
สวธ.	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
ศก.	กรมศิลปากร
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สอวช.	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
สกสว.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
สนช.	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
สสช.	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ศศป.	ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)
อพท.	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

สสปน.	สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)
สปร.	สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
สศส.	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
BOI	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ The Board of Investment of Thailand
ASA	สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นขท.	สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย
สสภช.	สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ
PUBAT	สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย
ThaiGa	สมาคมนักออกแบบเรขศิลป์ไทย
TIDA	สมาคมมันชนาการแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ง

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๔ ก

หน้า ๑๘
ราชกิจจานุเบกษา

๖ มีนาคม ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ศิลปะร่วมสมัย” หมายความว่า ศิลปะที่สร้างสรรค์จากความคิดและประยุกต์อย่างบูรณาการ
โดยมีวัฒนธรรมเป็นฐานรากสำคัญในการสร้างสรรค์เพื่อรับใช้สังคม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

“ผู้ขอรับการส่งเสริม” หมายความว่า ผู้ขอรับการอุดหนุนหรือกู้ยืมเงินจากกองทุน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีการสอนด้านศิลปะร่วมสมัย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อธิบดีกรมศิลปากรและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะร่วมสมัยจำนวนแปดคน และนักวิชาการด้านศิลปะร่วมสมัยจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการ ประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียง ชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมศิลปกรรมร่วมสมัย

(๓) กำหนดแนวทางในการจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค้งานศิลปกรรมร่วมสมัยทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติ

(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับลักษณะของโครงการ การเสนอและการพิจารณาอนุมัติโครงการหลักเกณฑ์ และวิธีการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่ได้รับการส่งเสริมจากกองทุน

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน

(๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุน

(๙) วางระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมายแล้วรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

ให้นับบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ให้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค้งานศิลปกรรมร่วมสมัยทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และเพื่อให้การส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติ เสนอคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลของผู้ขอรับการส่งเสริมและโครงการที่ได้รับการส่งเสริม

(๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติในการส่งเสริมศิลปกรรมร่วมสมัย

(๔) สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือ การดำเนินงาน การเผยแพร่และแลกเปลี่ยนทางด้านศิลปกรรมร่วมสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

มาตรา ๑๓ ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒

การส่งเสริมโครงการศิลปะร่วมสมัย

มาตรา ๑๔ ผู้ประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัยไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล มูลนิธิ สมาคม หรือสถานศึกษา ถ้าประสงค์จะขอรับการอุดหนุนหรือกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อดำเนินงานด้านศิลปะร่วมสมัย ให้ยื่นคำขอรับการส่งเสริมต่อสำนักงาน โดยจัดทำโครงการขอรับการส่งเสริมซึ่งต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อผู้ขอรับการส่งเสริม ชื่อสมาชิกทั้งหมดของผู้ขอรับการส่งเสริมในกรณีที่เป็นกลุ่มบุคคล ชื่อกรรมการบริหารในกรณีที่เป็นมูลนิธิหรือสมาคม หรือชื่อผู้บริหารในกรณีที่เป็นสถานศึกษา
- (๒) รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ ของผู้ขอรับการส่งเสริม
- (๓) รายละเอียดของโครงการ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ แผนปฏิบัติการ สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ
- (๔) ชื่อของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินหรือประโยชน์อื่นพร้อมรายละเอียดในการให้การสนับสนุน ถ้ามี
- (๕) รายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำระบบทะเบียนผู้ได้รับการส่งเสริมและโครงการที่ได้รับการส่งเสริมไว้เป็นข้อมูลคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับการส่งเสริม การตรวจสอบคุณสมบัติ การยื่นคำขอรับการส่งเสริม และการขึ้นทะเบียนผู้ได้รับการส่งเสริมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่ากิจกรรมทางศิลปะร่วมสมัยใดเป็นประโยชน์ต่อแผนงานหรือยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๑๐ (๓) ให้จัดทำเป็นโครงการเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อขอรับการส่งเสริมจากกองทุน

มาตรา ๑๖ โครงการที่จะได้รับการส่งเสริม ต้องเป็นโครงการศิลปะร่วมสมัยที่คณะกรรมการ เห็นว่าเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และสังคมในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการสร้างเสริมภูมิปัญญาทางศิลปะร่วมสมัย
- (๒) เป็นการสร้างสรรค์ สะสม และเพิ่มคุณค่าทางศิลปะร่วมสมัยให้แก่สังคมในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ
- (๓) เป็นการพัฒนาให้เกิดคุณประโยชน์ต่อชาติในด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ ศิลปะร่วมสมัย
- (๔) เป็นการพัฒนาความรู้ให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ทางด้าน ศิลปะร่วมสมัย
- (๕) เป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมศิลปะ ร่วมสมัย

ลักษณะของโครงการ การเสนอและการพิจารณาอนุมัติโครงการให้เป็นไปตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

กองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

มาตรา ๑๗ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน เกี่ยวกับการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ขอรับการส่งเสริม ตลอดจนการดำเนินการอื่นเกี่ยวกับการ ส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๔) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย
 - (๖) ดอกผลหรือรายได้ของกองทุน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา
 - (๗) เงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้จากการจัดหารายได้
 - (๘) เงินตอบแทนที่ได้จากการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินกองทุนไปลงทุนดำเนินงาน
- เงินตอบแทนตาม (๘) ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ เงินและดอกผลตามมาตรา ๑๔ ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๐ การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเข้ากองทุน ให้ผู้บริคนำไปหักลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีได้ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ เป็นประธานกรรมการคนหนึ่ง
- (๒) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน การคลัง หรือกองทุน จำนวนสองคน เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นรองประธานกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นกรรมการและเลขานุการกองทุน และให้แต่งตั้งข้าราชการในศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุนอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้นับบทบัญญัติมาตรา ๗ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณออนุมัติโครงการที่ขอรับการส่งเสริมจากกองทุน
- (๒) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน

ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หน้า ๒๕

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๖ มีนาคม ๒๕๕๑

(๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาโครงการ คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการที่ขอรับการส่งเสริมเป็นผู้ตรวจสอบกลั่นกรองโครงการและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพิจารณาอนุมัติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การพิจารณาอนุมัติโครงการของคณะกรรมการบริหารกองทุนให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับโครงการ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นก็ให้ขยายได้ไม่เกินสิบห้าวัน

ในกรณีที่มิได้รับการส่งเสริม ให้ผู้ขอรับการส่งเสริมมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

ให้คณะกรรมการพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาภายในสามสิบวัน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๒๕ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจพิจารณาอนุมัติโครงการที่มีวงเงินไม่เกินสองแสนบาทตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

เมื่อผู้อำนวยการพิจารณาอนุมัติโครงการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการบริหารกองทุนทราบในการประชุมครั้งถัดไป

มาตรา ๒๖ ภายหลังได้รับแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติโครงการแล้ว ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมที่ได้รับเงินกู้ยืมจากกองทุนต้องทำสัญญาเป็นหนังสือกับคณะกรรมการบริหารกองทุน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด ซึ่งต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนเงินที่กู้ยืม

(๒) หลักประกัน ในกรณีที่เป็นการกู้ยืมเงินในจำนวนเกินกว่าที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

(๓) อัตราดอกเบี้ย

(๔) วิธีการและกำหนดเวลาในการชำระเงินกู้คืน

(๕) ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ให้สำนักงานวางแผนและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามประเภทส่วนงานที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้ ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศิลปะร่วมสมัยมีส่วนในการสร้างสรรค์และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะผลงานทางศิลปะนอกจากจะทำให้เยาวชนของชาติเกิดการเรียนรู้การเข้าถึงคุณค่าและสุนทรีย์ภาพของศิลปะแล้ว ยังเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณธรรม สร้างความสามัคคี และมีความสุขทางจิตใจโดยทางตรงหรือทางอ้อม ประกอบกับศิลปะร่วมสมัยเป็นทุนและพลังในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชาติให้ดีขึ้น ดังนั้น สมควรส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยโดยสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ ปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและจัดตั้งกองทุนขึ้นโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนผู้สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก จ

หน้า ๖

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๗๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑ เมษายน ๒๕๖๓

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐) อนุมัติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย จำนวน ๑๒ คน และต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติ (๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ และ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒) อนุมัติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าว แทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากลาออก จำนวน ๒ คน ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเป็นต้นไป และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ และลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ นั้น

บัดนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าว ได้ดำรงตำแหน่งครบวาระสองปี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ อนุมัติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าว จำนวน ๑๒ คน ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ ดังนี้

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะร่วมสมัย

๑.๑ นางกนกวลี กันไทยราษฎร์	สาขาวรรณศิลป์
๑.๒ นายกริพงศ์ เทียมเสวต	สาขาศิลปะการแสดง
๑.๓ นายนิธิ สถาปิตานนท์	สาขาสถาปัตยกรรม
๑.๔ นายปัญญา วิจินธนสาร	สาขาทัศนศิลป์
๑.๕ นายพิชิต วิรัชคบุตร	สาขาเรขศิลป์
๑.๖ นายวรนนท์ ชัชวาลทิพากร	สาขาทัศนศิลป์
๑.๗ นายศิริชัย ทหรานนท์	สาขาออกแบบเครื่องแต่งกาย
๑.๘ นายสมเถา สุจริตกุล	สาขาดนตรี

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิจากนักวิชาการด้านศิลปะร่วมสมัยจากสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน

๒.๑ ศาสตราจารย์พรรัตน์ ดำรุง	สาขาศิลปะการแสดง
๒.๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภารรณ บุญนิมิตร	สาขาภาพยนตร์
๒.๓ นายอานันท์ นาคคง	สาขาดนตรี
๒.๔ ศาสตราจารย์เอกชาติ จันอุไรรัตน์	สาขามัณฑนศิลป์

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

วิษณุ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก จ

คำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ที่ ๑๔๔/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ตามคำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๓๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) และคำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) (เพิ่มเติม) นั้น

เนื่องด้วยการจัดทำและทบทวนนโยบายด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาของสถานการณ์ปัจจุบัน ให้เกิด การดำเนินงานขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงขอยกเลิกคำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่ ๑๓๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ และคำสั่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่ ๑๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ ให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อนำไปเป็นกรอบ แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายอื่นที่กำหนด ประกอบด้วย

(๑) ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	ประธานกรรมการ
(๒) รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	รองประธานกรรมการ
(๓) นายวิโรจน์ ใจอารีรอบ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย	
(๔) นางสาวนาถนิตา สุขจิตต์	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย	
(๕) นางสาวสมลักษณ์ คล่องแคล่ว	กรรมการ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมงานจิตรศิลป์ (ทัศนศิลป์)	
(๖) เลขานุการกรม	กรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการ...

๒. คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ กำกับ ดูแลให้คำปรึกษา เสนอแนะ และติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนแก้ไขปัญหา และอุปสรรค แก่คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบด้วย

(๑) รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	ประธานกรรมการ
(๒) เลขาธิการกรม	รองประธานกรรมการ
(๓) ผู้อำนวยการศูนย์หอศิลป์	กรรมการ
(๔) ผู้อำนวยการสถาบันศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๕) ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการและเลขานุการ

๓. คณะกรรมการพิจารณาการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ประกอบการทบทวนและจัดทำข้อมูลแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

(๑) ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	ประธานกรรมการ
(๒) รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	รองประธานกรรมการ
(๓) เลขาธิการกรม	กรรมการ
(๔) ผู้อำนวยการศูนย์หอศิลป์	กรรมการ
(๕) ผู้อำนวยการสถาบันศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๔
สำนักงบประมาณ	กรรมการ
(๘) นางสาวศิริอร หริมปราณี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๙) นายจำรัส ศักดิ์จิรพาพงษ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๐) นางสาวศิริพรรณ ทองเจิม
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๑) รองศาสตราจารย์ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรธิกา พังงา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๓) นายสันติธร ภูริภักดี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๔) นางสาวศิริวัฒน์ แสนเสริม
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ

(๑๕) ผู้อำนวยการ...

(๑๕) ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการและเลขานุการ
(๑๖) หัวหน้ากลุ่มแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๗) หัวหน้ากลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๘) นางสาวณานนท์ บุชบา นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์หอศิลป์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๙) นางสาวบุรดา ปัญญาภิรักษ์ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๔. คณะกรรมการจัดทำและทบทวนแผนปฏิบัติการฯ มีหน้าที่ วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวม และจัดทำร่างข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕) กรอบทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านวัฒนธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านวัฒนธรรม และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้ง วิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ตลอดจนการนำแผนปฏิบัติการฯ สู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล ประกอบด้วย

(๑) รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	ประธานกรรมการ
(๒) ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	รองประธานกรรมการ
(๓) เลขานุการกรม	กรรมการ
(๔) หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน	กรรมการ
(๕) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรรมการ
(๖) หัวหน้ากลุ่มแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ
(๗) หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการหอศิลป์ ศูนย์หอศิลป์	กรรมการ
(๘) หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมงานทัศนศิลป์และเชิดชูเกียรติศิลปิน ศูนย์หอศิลป์	กรรมการ
(๙) หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ สถาบันศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๐) หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการ
(๑๑) นางสาวแสงทิวา นราพิชญ์ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการ
(๑๒) นางสาวณัฐธิกา ณ ระนอง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	กรรมการ

(๑๓) นางสาว...

(๑๓) นางสาวจิตสุภาภักดิ์ ตันติเกษตรกิจ	กรรมการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	
(๑๔) นางสาวเมธากรณี ถวายทรัพย์	กรรมการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม	
(๑๕) นายทงศักดิ์ ปาวนา	กรรมการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม	
(๑๖) นายเถลิงศักดิ์ ริมทอง	กรรมการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม	
(๑๗) หัวหน้ากลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	กรรมการและเลขานุการ
ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	
(๑๘) นางสาวณภานันท์ นุชบา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์หอศิลป์	
(๑๙) นางสาวจริมา ทองสวัสดิ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	
(๒๐) นางสาวบุรดา ปัญญารักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	

๕. คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ มีหน้าที่ ประสานการดำเนินงานจัดโครงการ ได้แก่ ดำเนินการจัดประชุมเครือข่ายระดมความคิดเห็น รวบรวม (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการฯ สอบถามความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการฯ ต่อคณะกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และคณะรัฐมนตรีตามลำดับ ตลอดจนจัดทำรูปเล่ม (ฉบับสมบูรณ์) ของแผนปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย

(๑) ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	ประธานกรรมการ
(๒) หัวหน้ากลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	รองประธานกรรมการ
ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	
(๓) นางสาวณิรัตน์ จันทรมี	กรรมการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ	
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	
(๔) นางชนิตา ดาระสวัสดิ์	กรรมการ
นักวิชาการเงินและบัญชี	
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	
(๕) นายณัฐพล นามวงศ์	กรรมการ
นักวิชาการวัฒนธรรม	
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน	

(๖) นางสาว...

- (๖) นางสาวปานปวิณ์ วาทีเส้ง กรรมการ
นิติกร
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน
- (๗) นางสาวบุรดา ปัญญารักษ์ กรรมการและเลขานุการ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน
- (๘) นางสาวภิญญาพัชญ์ นาคแหลม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน
- (๙) นางรวีวรรณ กาญจนอนันท์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการวัฒนธรรม
กลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและรายงานปัญหาอุปสรรคพร้อมทั้งผลการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิผล

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางสาววิมลลักษณ์ ชูชาติ)

ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ภาคผนวก ข

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ. (๒๕๖๓). แผนพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕).
- จันทิมา เขียวแก้ว และชวลลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ. (๒๕๕๕). การศึกษาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐).
- จิรัชยา เจียวก๊ก. ทฤษฎีและแนวทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/jirachayabuab/2015/02/03/entry-1>.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (๒๕๔๐). วัฒนธรรมคือทุน. กรุงเทพฯ. พี.เพรส.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (๒๕๕๗). ทุนมนุษย์จะจัดการอย่างไร?. วารสาร For Quality People. 21 (199). 73-76.
- ประเภทของศิลปวัฒนธรรม. เข้าถึงได้จาก <http://www.br.ac.th/CAI/benjamasilp/art%201.html>.
- พงษ์ทัช จิตวิบูลย์, และวันชัย ธรรมสังการ. (๒๕๖๒). พลวัตสังคมวัฒนธรรมกับมิติการพัฒนาทุนมนุษย์องค์รวมในสังคมไทย. วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ. ๑๑. ๑๑๖ – ๑๔๐.
- พระมงคล สุ่มโคโล. (๒๕๖๐) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้าหมู่ที่ ๑๑ ตำบลป่าแป๋อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา. ๘. ๕๗ – ๖๘.
- พันธิตา มิตรภักดี. (๒๕๖๑). Creative Economy in Action. เข้าถึงได้จาก <http://www.tcdc.or.th/articles/others/28518/#Creative-Economy-in-Action>.
- พุทธินันท์ บุญเรือง. (๒๕๖๐). การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของชุมชนชายแดนต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) : การเกิดขึ้นของจุดผ่านแดนถาวรช่องภูตูและการตอบสนองของคนท้องถิ่นในอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. ๔. ๑ – ๒๑.
- วณิช อัดมัส. วิเคราะห์สถานการณ์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในสังคมไทย. เข้าถึงได้จาก http://www.artbangkok.com/detail_page.php?sub_id=2593.
- ศิริวัฒน์ แสนเสริม. (๒๕๕๙). การจัดทำข้อมูลมูลค่าของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงวัฒนธรรม.
- ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ. (๒๕๖๑). Creative Economy in Action. เข้าถึงได้จาก <https://web.tcdc.or.th/th/Articles/Detail/CreativeEconomyinAction>.
- สมบัติ กุสุมาวลี. (๒๕๕๓). ทุนความสร้างสรรค์มาจากคนสร้างสรรค์และสังคมที่สร้างสรรค์. วารสาร For Quality People. 16(149). 101-104.

- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (๒๕๕๑). ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในความคำนึง. บทปาฐกถาเนื่องในงานแสดงนิทรรศการ ศิลปวัฒนธรรมน้ำเปลี่ยนรูป โดย โชคชัย ตักโพธิ์ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ณ หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ จาก สานแสงอรุณ ปีที่ ๑๒. ฉบับที่ ๓. พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๕๑.
- สุทิวรค์ พุ่มอุไร. (๒๕๕๘). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมบริโภคนิยม. คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุริชัย หวันแก้ว และกนกพรรณ อยู่ชา (บรรณาธิการ). (๒๕๕๒). ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยบนความหลากหลาย และสับสน. สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณฤทธิ์ วงศ์ชะอุ่ม. (๒๕๕๓). ทิศทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนท่าคา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วารสารวิจัยและพัฒนา. ๒. ๔๗-๕๙.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (๒๕๕๙). อุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์. วารสารส่งเสริมการลงทุน. ๒๗ (๑๐). ๗-๙.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. (๒๕๕๓). ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน). (๒๕๖๓). แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) (ร่าง).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒). สรุปสาระสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒). รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ๒ ปี ของแผน ฉบับที่ ๑๒.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔).
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๑). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐).
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๒). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐).
- อภิสิทธิ์ ไส้ตู่กูโกล และคนอื่น ๆ. (๒๕๕๙). TCDC Outlook จักรวรรดิอนาคตเศรษฐกิจสร้างสรรค์. (๑).
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (๒๕๕๐). แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมขั้นสูง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- อุทิศ ทาหอม. พิชิต วันดี. และสำราญ ฐะตา. (๒๕๕๘). ทิศทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านตามา จังหวัดบุรีรัมย์. ๑๑. ๔๔ – ๕๙.
- อุแก้ว สาณะเสน. ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. เข้าถึงได้จาก <https://riendee.wordpress.com/contemporary->

ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

หน่วยงาน	ความเห็น	ข้อเสนอแนะ
กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นชอบ	๑. การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมสถานะและอำนาจแบบนามวลของไทยในเวทีโลก ส่งเสริมความนิยมไทย อันจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ต่อไป ๒. (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทยให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบูรณาการภารกิจกันอย่างมีระบบ จะทำให้การขับเคลื่อนงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุผลสัมฤทธิ์ ๓. (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยด้านการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก (Status/มีสถานะและเกียรติภูมิ) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	เห็นชอบ	เห็นควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เห็นชอบ	ขอแก้ไขงบประมาณโครงการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถการทำงานและการเป็นผู้สูงอายุที่มีพลัง (Active Ageing) ในปี ๒๕๖๔ จาก ๒๑.๗๙ เป็น ๑๙.๗๘ ล้านบาท

หน่วยงาน	ความเห็น	ข้อเสนอแนะ
กระทรวงอุตสาหกรรม	เห็นชอบ	แจ้งให้ปรับปรุงงบประมาณของโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสู่สากล จากเดิมจำนวน ๓๓.๑๖ ล้านบาท เป็นจำนวน ๑๑ ล้านบาท
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	เห็นชอบ	๑. ประเด็นเป้าหมาย ควรพิจารณาเพิ่มเติมการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลอื่น ๆ ที่จะเข้าถึงเทคโนโลยีแก่ศิลปิน ไม่เพียงแต่ฐานข้อมูลด้านดิจิทัลเท่านั้น ๒. ประเด็นตัวชี้วัด ควรพิจารณาให้มีการบูรณาการพัฒนาตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่า และประโยชน์ที่ได้ในเชิงสังคมด้วย แต่ยังไม่ส่งผลในมิติของบุคคลและสังคมด้วย เช่น ความละเอียดอ่อนของจิตใจ ความสามารถในการทำความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง ๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ๓.๑ ควรพิจารณาสนับสนุนการสร้างฐานความรู้ รวมถึงพัฒนาความรู้ของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยอย่างเป็นระบบและนำไปสู่ความเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยได้ ทั้งนี้ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สามารถสร้างความร่วมมือกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานต่อไป ๓.๒ ควรพิจารณาการพัฒนาใกล้เคียงระหว่างศาสตร์หรือความเชี่ยวชาญ แต่ละแขนงเข้าด้วยกัน เช่น การผลานกิจกรรมกับการออกแบบให้สามารถทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ สอดคล้อง และต่อเนื่องกัน ๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ควรพิจารณาสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานประเภทอื่น ๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูล คลังข้อมูล พื้นที่ ในการแสดงผลงาน และพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	ความเห็น	ข้อเสนอแนะ
		๕. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ควรพิจารณาพัฒนากระบวนการให้คุณค่า การประเมินผลในเชิงนามธรรม และระบบการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ อว โดยศูนย์แม่แพะธุรกิจเทคโนโลยีสามารถสนับสนุนการเชื่อมโยงการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นศักยภาพการประกอบธุรกิจ เข้าถึงเครื่องมือ และปรับปรุงรูปแบบธุรกิจใหม่ รองรับการเปลี่ยนแปลงขยายตัวของการผลิตและธุรกิจ โดยปัจจุบันประเทศไทยมีศูนย์แม่แพะธุรกิจเทคโนโลยี ทั้งที่อยู่กับมหาวิทยาลัย อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค และหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสามารถเข้าถึงแหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นกว่า ๑๐๐ ศูนย์ทั่วประเทศ ๖. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ควรพิจารณาให้ สศร. เป็นหน่วยงานกลางในการพัฒนาระบบนิเวศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลักดันและดำเนินการอย่างสอดคล้อง และนำความรู้ไปใช้ในการเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม
กระทรวงศึกษาธิการ	เห็นชอบ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัยองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ดังนี้ ๑. โครงการศิลปหัตถกรรมนักเรียน ๑.๑ ทำให้นักเรียนเกิดแนวคิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นสากล ๑.๒ เป็นเวทีที่ค้นหาสุดยอดผลงานของนักเรียนในแต่ละกิจกรรมสารสนเทศผู้ประกอบการได้เห็นการพัฒนาผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะ ๑.๓ ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปวัฒนธรรม เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผักผันทักษะฝีมือในด้านที่นักเรียนถนัด สามารถต่อยอดพัฒนาภูมิปัญญาและนำไปประยุกต์เพื่อพัฒนาทักษะสู่การประกอบอาชีพ ๑.๔ ผลงานของนักเรียนได้รับการยอมรับและเผยแพร่

หน่วยงาน	ความเห็น	ข้อเสนอแนะ
		๑.๕ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพมีการพัฒนาที่ครอบคลุมด้านสูงการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมพัฒนาศักยภาพความเป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ รวมทั้งยกระดับคุณภาพการศึกษา การพัฒนาทักษะให้ทันสมัย การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้นำความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช ๒๕๖๓ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม บัณฑิตและดนตรี
		๒. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน และเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการขายออนไลน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการสร้างอาชีพประชาชนมีรายได้ มีข้อสังเกตว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินโครงการอาจไม่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕)

แผนปฏิบัติการ

ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

